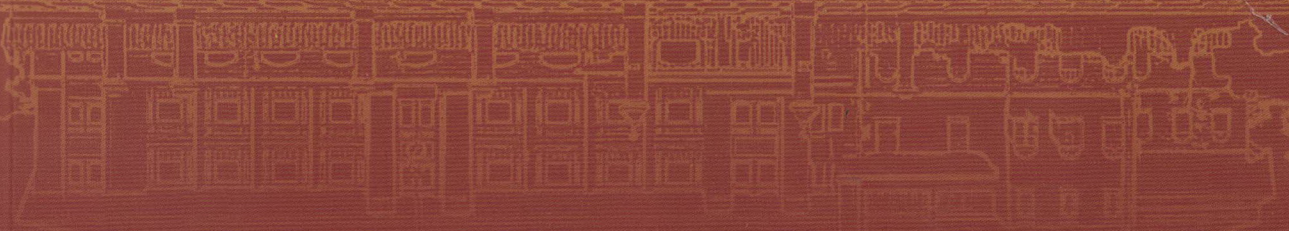
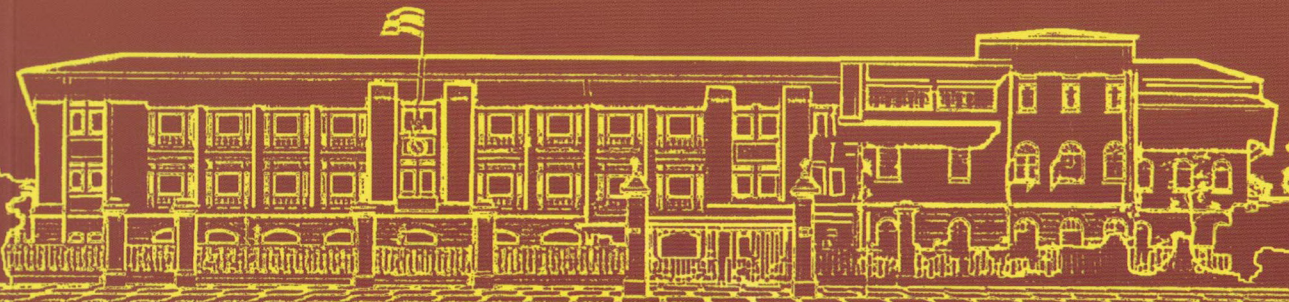

ชกษมายเขต
ศาลรัฐธรรมนูญ
อชขปชมตภษ

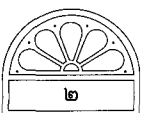

**ยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ
ฉบับปฐมฤกษ์**

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ชื่อหนังสือ จดหมายเหตุผลศาลรัฐธรรมนูญ ฉบับปฐมฤกษ์
พิมพ์ครั้งที่ ๑ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
ปีที่ผลิต พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑
ผู้เผยแพร่ สำนักศาลรัฐธรรมนูญ
๓๒๖ ถนนจักรเพชร แขวงวังบูรพาภิรมย์
เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๖๒๓ ๕๖๐๐
โทรสาร ๐ ๒๖๒๓ ๕๖๔๔
www.concourt.or.th

ผู้ออกแบบ/พิมพ์ บริษัท สไตล์ครีเอทีฟเฮ้าส์ จำกัด
๓๒/๑๕๒ ถนนรามอินทรา ๖๕ แขวงจรเข้บัว
เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ ๑๐๒๓๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๔๕ ๘๐๕๑-๖
โทรสาร ๐ ๒๕๔๕ ๘๐๕๗
www.style.co.th

คำนำ

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ

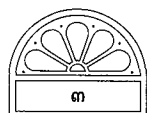
จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ

ระยะเวลาของเรื่อง พ.ศ. ๒๔๗๕ - พ.ศ. ๒๕๔๑

จำนวนเรื่องทั้งหมด	๘๖ เรื่อง
พ.ศ. ๒๔๗๕ - พ.ศ. ๒๕๓๕	๓๔ เรื่อง
พ.ศ. ๒๕๔๐	๕ เรื่อง
พ.ศ. ๒๕๔๑	๕๗ เรื่อง

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของศาลรัฐธรรมนูญ

ในอดีตก่อนปี พ.ศ. ๒๔๘๕ นั้นไม่มีกฎหมายกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่ากรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จะให้องค์กรใดทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดว่า กฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ประการใด จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๔๘๘ หลังจากที่สงครามโลกครั้งที่ ๒ ยุติลง ได้มีการตรา “พระราชบัญญัติอาชญากรรมสงคราม พ.ศ. ๒๔๘๘” ขึ้นเพื่อลงโทษแก่ผู้ที่ได้กระทำการตามที่กฎหมายนี้ถือว่าเป็นอาชญากรรมสงคราม ไม่ว่าจะกระทำนั้นจะได้กระทำไปก่อนหรือหลังจากที่กฎหมายนี้ใช้บังคับก็ตาม ต่อมาเมื่อคดีเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาล ศาลฎีกาได้พิจารณาโดยให้เหตุผลว่าศาลฎีกามีอำนาจที่จะวินิจฉัยว่า กฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่โดยให้เหตุผลว่า ศาลเป็นองค์กรที่ใช้กฎหมายจึงต้องรู้ว่ากฎหมายนั้นใช้บังคับได้หรือไม่ อีกทั้งศาลเป็นองค์กรตุลาการซึ่งมีหน้าที่ใช้บังคับกฎหมายที่ฝ่ายนิติบัญญัติตราขึ้น นอกจากนี้ยังเห็นว่าฝ่ายนิติบัญญัติไม่สามารถที่จะตีความได้ว่า กฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ เนื่องจากฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้ตรากฎหมายขึ้นเอง ส่วนฝ่ายบริหารนั้นก็ไม่มีอำนาจหน้าที่ตีความกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่เช่นเดียวกัน ดังนั้น ศาลฎีกาจึงได้พิพากษาว่า พระราชบัญญัติอาชญากรรมสงคราม พ.ศ. ๒๔๘๘ ที่ตราขึ้นนั้นเป็นการบังคับใช้กฎหมายอาญาในลักษณะที่มีผลย้อนหลัง เป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงใช้บังคับไม่ได้เป็นโมฆะเฉพาะที่บัญญัติย้อนหลัง (คำพิพากษาฎีกาในคดีอาชญากรรมสงครามที่ ๑/๒๔๘๘) จากแนวคำพิพากษาฎีกาในคดีดังกล่าว ทำให้เกิดประเด็นถกเถียงกันต่อมาว่า องค์กรใดควรจะมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย ซึ่งในขณะนั้นฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๖๒ กำหนดให้ ตนมีอำนาจเด็ดขาดในการตีความรัฐธรรมนูญ ดังนั้น การพิจารณาว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ จึงควรเป็นอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร

เพื่อยุติข้อขัดแย้งในประเด็นปัญหาดังกล่าวระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายตุลาการ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๘ จึงได้กำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กรขึ้นใหม่เรียกว่า “คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ” เพื่อทำหน้าที่ในการวินิจฉัยชี้ขาดความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาจนกระทั่งต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบขององค์กรใหม่จาก “คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ” เป็นองค์กรในรูปแบบศาลที่ใช้อำนาจตุลาการเรียกว่า “ศาลรัฐธรรมนูญ” ซึ่งหมายถึง องค์กรในรูปแบบของศาลพิเศษ โดยแยกอำนาจหน้าที่ออกจากศาลยุติธรรม เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบหรือควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย เนื่องจากเป็นที่ทราบกันดีว่ารัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ กฎหมายอื่นใดจะขัดหรือแย้งมิได้มีผลให้เป็นอันใช้บังคับมิได้ โดยศาลพิเศษนี้จะมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยเฉพาะคดีรัฐธรรมนูญตามที่กำหนดไว้เท่านั้น และผลแห่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ มีผลผูกพันให้องค์กรอื่นต้องปฏิบัติตาม

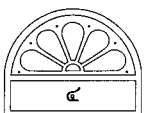
การจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญของไทยสิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ เมื่อมีการรัฐประหาร เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๘ อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ก็ได้ก่อตั้งให้มีศาลรัฐธรรมนูญขึ้นมาอีกครั้ง

๒. ความเป็นมาของการจัดทำจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ

เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญมีพัฒนาการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศมีความสำคัญอันทรงคุณค่าในการที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะต้องมีการจัดทำบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ของศาลรัฐธรรมนูญไว้ในรูปแบบของจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ

ในการจัดทำจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ ได้กล่าวถึง การมีองค์กรที่ทำหน้าที่ตีความรัฐธรรมนูญหรือพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแต่ละฉบับโดยเริ่มตั้งแต่พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นต้นมา แนวความคิดในการเสนอให้มีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ การจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ การเตรียมการดำเนินงานจัดตั้งที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ การดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนเหตุการณ์สำคัญอื่น ๆ ที่สมควรจดบันทึกไว้เป็นจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์ ที่สะท้อนให้เห็นประวัติศาสตร์และพัฒนาการการดำเนินงานสำคัญ ๆ ของศาลรัฐธรรมนูญ

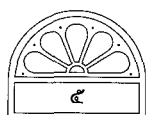
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สารบัญ

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ

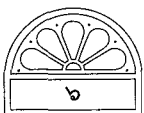
	หน้า
จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับปฐมฤกษ์)	
๑. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๗๕	๗-๘
๒. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๘๒	๙
๓. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๘๓	๑๐
๔. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๘๕	๑๑
๕. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๘๙	๑๒-๑๕
๖. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๙๐	๑๖-๑๗
๗. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๙๑	๑๘
๘. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๙๒	๑๙-๒๐
๙. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๙๔	๒๑
๑๐. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๙๕	๒๒
๑๑. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๐๐	๒๓
๑๒. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๐๒	๒๔
๑๓. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๑๑	๒๕
๑๔. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๑๕	๒๖
๑๕. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๑๗	๒๗-๒๘
๑๖. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๑๘	๒๙
๑๗. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๑๙	๓๐

สารบัญ

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ

	หน้า
๑๘. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๒๐	๓๑
๑๙. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๒๑	๓๒
๒๐. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๒๘	๓๓
๒๑. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๓๒	๓๔
๒๒. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๓๔	๓๕-๓๖
๒๓. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๓๕	๓๘-๓๙
๒๔. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๓๖	๔๐-๔๑
๒๕. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๓๘	๔๒
๒๖. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๓๙	๔๓
๒๗. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๔๐	๔๔-๕๓
๒๘. จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๔๑	๕๔-๑๑๓
รายชื่อที่ปรึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำบันทึกจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ	๑๑๔-๑๑๕

**จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๗๕**

วันจันทร์ที่ ๒๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๗๕

เรื่อง พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๕๗๕ “รัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๕๗๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๗๕ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๗๕ เป็นธรรมนูญที่ “คณะราษฎร” ได้จัดร่างขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๗๕ โดยให้อำนาจอิสระสูงสุดของประเทศเป็นของราษฎร และให้กษัตริย์ สถาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการราษฎร และศาล เป็นผู้ใช้อำนาจแทนราษฎรตามที่บัญญัติไว้ในธรรมนูญ พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๕๗๕ ไม่มีบทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรแสดงความเป็นกฎหมายสูงสุด และไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจองค์กรใดในการตีความธรรมนูญหรือพิจารณาวินิจฉัยว่า กฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อธรรมนูญ มีเพียงบทบัญญัติในมาตรา ๓๑ วรรคสอง ที่กำหนดให้สิ่งใดซึ่งเป็นการฝ่าฝืนต่อคำสั่งหรือระเบียบการของคณะกรรมการราษฎรหรือกระทำไปโดยธรรมนูญไม่อนุญาตให้ทำได้ ให้ถือว่าสิ่งนั้นหรือการกระทำนั้นเป็นโมฆะ

ที่มา “พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๕๗๕” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๗๕ หน้า ๑๖๖ - ๑๗๕ และ “ประวัติรัฐธรรมนูญ” โดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หน้า ๑ - ๓

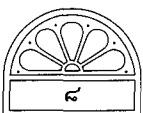
วันเสาร์ที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๕๖๕ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๕๖๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๕ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๕ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๕ มีบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจอธิปไตย โดยกำหนดให้อำนาจอธิปไตยย่อมมาจากปวงชนชาวสยาม พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นโดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ทรงใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี ทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๕๖๕ ไม่มีบทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษร แสดงความเป็นกฎหมายสูงสุด แต่มีบทบัญญัติใน มาตรา ๖๑ กำหนดให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ๆ มีข้อความแย้งหรือขัดแก่อำนาจรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นเป็นโมฆะ และไม่ได้มีบทบัญญัติอย่างชัดเจนว่า ในกรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแล้วจะให้องค์กรใดทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดว่ากฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ เพียงแต่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๒ ให้สภาผู้แทนราษฎรทรงไว้ซึ่งสิทธิเด็ดขาดในการตีความรัฐธรรมนูญนี้ โดยพระยามโนปกรณนิติธาดา ประธานคณะกรรมการราษฎร เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อนึ่ง รัฐธรรมนูญที่เป็นฉบับหลัก ไม่มีปีพุทธศักราชแต่จำเป็นต้องใส่ปีพุทธศักราชตามปีที่ตรารัฐธรรมนูญ เพื่อความสะดวกในการอ้างอิง

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๕๖๕” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๕ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๕ หน้า ๕๒๕ - ๕๕๑

**จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๖๒**

วันศุกร์ที่ ๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

เรื่อง รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนามประเทศ พุทธศักราช ๒๕๖๒ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนามประเทศ พุทธศักราช ๒๕๖๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๒ เป็นรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้กล่าวถึงอำนาจอธิปไตย และองค์กรที่ทำหน้าที่ในการตีความรัฐธรรมนูญหรือพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่มีบทบัญญัติกำหนดนามประเทศนี้ให้เรียกว่า ประเทศไทย และบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นใด ซึ่งใช้คำว่า สยาม ให้ใช้คำว่า ไทย แทน โดยมีเหตุผลว่า สมควรเรียกนามประเทศให้ต้องตามชื่อ เชื้อชาติและค่านิยมของประชาชน โดยจอมพล แปลก พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนามประเทศ พุทธศักราช ๒๕๖๒” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๒ หน้า ๕๘๐ - ๕๘๑

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๕๓

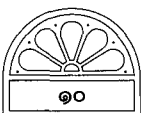
วันศุกร์ที่ ๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

เรื่อง รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยบทเฉพาะกาล พุทธศักราช ๒๕๕๓ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยบทเฉพาะกาล พุทธศักราช ๒๕๕๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๗ วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ เป็นรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้ก่อตัวถึงอำนาจอธิปไตย และองค์กรที่ทำหน้าที่ในการตีความรัฐธรรมนูญหรือพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยจอมพล แปลก พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยบทเฉพาะกาล พุทธศักราช ๒๕๕๓” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๗ วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ หน้า ๔๕๕ - ๔๖๑

* คงตามต้นฉบับ

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๖๕

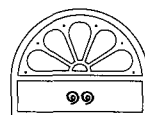
วันพฤหัสบดีที่ ๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

เรื่อง รัธัมมูญ* แก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร* พุทธศักราช* ๒๕๖๕
“รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัธัมมูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช ๒๕๖๕
ประกาศใน*ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม ๕๘ ตอนที่ ๗๕ วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๕ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่
๓ ธันวาคม ๒๕๖๕ เป็นรัธัมมูญที่ไม่ได้กล่าวถึงอำนาจอธิปไตย และองค์กรที่ทำหน้าที่ในการ
ตีความรัธัมมูญ* หรือพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัธัมมูญ* โดยจอมพล แปลก
พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัธัมมูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช ๒๕๖๕”
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ ตอนที่ ๗๕ วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๕

* คงตามต้นฉบับ

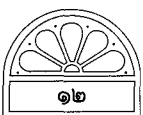
จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๘๙

วันเสาร์ที่ ๒๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๘๙

เรื่อง ความขัดแย้งระหว่างสภาผู้แทนราษฎรกับศาลฎีกาในการตีความรัฐธรรมนูญในความผิดตามพระราชบัญญัติอาชญากรรมสงคราม พ.ศ. ๒๕๘๘

ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประเทศไทยได้ประกาศสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตร คือ อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา โดยเข้าร่วมสงครามกับฝ่ายอักษะ คือ เยอรมันและญี่ปุ่น ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๘๘ ญี่ปุ่นยอมแพ้สงคราม จึงมีผลทำให้ประเทศไทยเป็นฝ่ายแพ้สงครามด้วย แต่เนื่องจากในระหว่างสงคราม ดร.ปรีดี พนมยงค์ ได้เป็นผู้นำขบวนการเสรีไทยต่อต้านญี่ปุ่นในประเทศไทย และ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงวอชิงตัน ในขณะที่ประเทศไทยประกาศสงคราม ได้เป็นหัวหน้าเสรีไทยในต่างประเทศ ภายหลังที่สงครามยุติลงแล้ว จึงได้มีการเจรจาเพื่อที่จะให้ฝ่ายสัมพันธมิตรยอมรับว่าการประกาศสงครามของไทยเป็นโมฆะ โดยรัฐบาลไทยในขณะนั้นยอมรับที่จะดำเนินการลงโทษอาชญากรรมสงครามแก่ผู้ที่ก่อสงครามเหมือนกับที่ฝ่ายสัมพันธมิตรลงโทษอาชญากรรมสงครามชาวเยอรมันและญี่ปุ่น รัฐบาลไทยโดย ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติอาชญากรรมสงคราม พ.ศ. ๒๕๘๘ ต่อสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนราษฎรได้ผ่านร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว พระราชบัญญัติอาชญากรรมสงคราม พ.ศ. ๒๕๘๘ มี ๑๒ มาตรา โดยมาตรา ๓ ได้บัญญัติถึงลักษณะของการกระทำที่เข้าข่ายเป็นอาชญากรรมสงคราม มาตรา ๕ กำหนดให้มีคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่สืบสวนสอบสวนและเป็นโจทก์ฟ้องอาชญากรรมสงคราม โดยให้ศาลฎีกาเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่ฟ้องร้อง ตามความในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๖) และให้คำพิพากษาของศาลฎีกาเป็นที่สุด (มาตรา ๘)

ต่อมาคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติอาชญากรรมสงคราม พ.ศ. ๒๕๘๘ โดยพันเอก สุวรรณ เพ็ญจันทร์ ได้เป็นโจทก์ฟ้อง พันโท พระสารศาสน์พลจันทร์ (ลอง สุนทานนท์) เป็นจำเลยในความผิด ตามพระราชบัญญัติอาชญากรรมสงคราม พ.ศ. ๒๕๘๘ ซึ่งศาลฎีกามีคำพิพากษา สรุปได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๖๒ ซึ่งบัญญัติว่า “ท่านว่า สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งสิทธิเด็ดขาดในการตีความแห่งรัฐธรรมนูญนี้” ไม่ใช่เป็นข้อบัญญัติ

ตัดอำนาจศาลที่จะตีความบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ศาลจึงมีอำนาจตีความบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญได้ในการใช้หรือบังคับตามกฎหมายนั้น ศาลย่อมต้องแปลหรือตีความหมายของกฎหมาย หากไม่ให้ศาลแปล ศาลก็ย่อมใช้กฎหมายไม่ได้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า “ภายในบังคับแห่งบทกฎหมายบุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในร่างกาย เคหสถาน ทรัพย์สิน การพูด การเขียน การโฆษณา การศึกษาอบรม การประชุมโดยเปิดเผย การตั้งสมาคม การอาชีพ” รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔ มีข้อความรับรองถึงเสรีภาพของบุคคลในการต่าง ๆ ดังระบุไว้แล้วนั้นมีความหมายรับรองถึงเสรีภาพในการกระทำด้วย คำว่า “มีเสรีภาพบริบูรณ์ในร่างกาย” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔ มีความหมายว่า “ไม่ให้ใครมาทำอะไรแก่เราและหมายถึงเราจะทำอะไรก็ได้ด้วย หากการนั้นอยู่ภายในบังคับของกฎหมาย คำว่า “ภายในบังคับแห่งกฎหมาย” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔ หมายถึงว่าไม่มีกฎหมายห้ามไว้โดยตรงหรือโดยอ้อม และหมายถึงบทกฎหมายที่มีอยู่ในเวลานั้น ไม่ใช่หมายถึงบทกฎหมายที่จะมีมาภายหลัง กฎหมายใดบัญญัติย้อนหลัง ลงโทษการกระทำ การเขียน การพูด ฯลฯ ที่แล้วมา ย่อมขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔ กฎหมายนั้นย่อมตกเป็นโมฆะ จะใช้บังคับไม่ได้ พระราชบัญญัติอาชญากรรม พ.ศ. ๒๔๘๘ เฉพาะที่บัญญัติย้อนหลังนั้น ย่อมขัดต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๑๔ จึงเป็นโมฆะ ส่วนบทบัญญัติที่ว่าด้วยการกระทำหลังจากใช้พระราชบัญญัติอาชญากรรม พ.ศ. ๒๔๘๘ แล้ว เป็นอันใช้บังคับได้โดยสมบูรณ์ สภาผู้แทนราษฎรอาจออกกฎหมายย้อนหลังได้ต่อเมื่อกฎหมายที่ให้ย้อนหลังนั้นไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เช่น พระราชบัญญัติงบประมาณ ศาลเป็นผู้มีอำนาจที่จะชี้ขาดกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญว่าเป็นโมฆะตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๖๑ ได้ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติอาชญากรรม พ.ศ. ๒๔๘๘ อย่างเดียว เมื่อศาลเห็นว่า จะลงโทษตามพระราชบัญญัติอาชญากรรม พ.ศ. ๒๔๘๘ ไม่ได้แล้ว ก็ไม่ต้องพิจารณาว่าจำเลยจะมีความผิดตามกฎหมายอื่นหรือไม่

จากผลแห่งคำพิพากษาของศาลฎีกาดังกล่าว ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสมัยนั้น รู้สึกว่าศาลได้ล่วงล้ำเข้ามาในหน้าที่ของสภาในการตีความรัฐธรรมนูญ จึงได้มีการเสนอญัตติให้สภาผู้แทนราษฎรตีความรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๒ ต่อมาสภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาว่า ศาลมีอำนาจตีความรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติว่า ถ้อยคำตามมาตรา ๖๒ ของรัฐธรรมนูญเป็นถ้อยคำที่ชัดเจน โดยคำว่า “เด็ดขาด” ย่อมเป็นอำนาจโดยเฉพาะสงวนไว้ให้แก่สภาผู้แทนราษฎรในการตีความแห่งรัฐธรรมนูญนั้น ซึ่งไม่มีความจำเป็นหรือมีคุณค่าอันใดที่จะโต้เถียงกันต่อไป และข้อสงสัยในทางกฎหมายที่จะให้ตีความแห่งรัฐธรรมนูญตกเป็นอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่อื่น (รวมทั้งศาล) จึงหมดไป การโต้เถียงใด ๆ ต่อไปย่อมฟังไม่ได้ ในที่สุดคณะกรรมการวิสามัญเห็นว่าคำพิพากษาของศาลฎีกา

ดังกล่าวเป็นที่สุดแล้ว ไม่ควรกระทำการใดให้กระทบกระเทือนต่อคำพิพากษาดังกล่าว

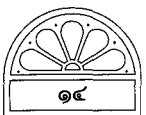
ที่มา “ดร. บรรเจิด ลิงคะเนติ”, ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด กรุงเทพฯ ๒๕๔๔, หน้า ๑๒๕ - ๑๒๗ และ “คำพิพากษาฎีกาที่ ๑/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๕”

วันศุกร์ที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๕ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๓๐ เล่ม ๖๓ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ มีบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจอธิปไตย โดยกำหนดให้อำนาจอธิปไตยย่อมมาจากปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นแต่โดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา ทรงใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี ทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๕ ไม่มีบทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรแสดงความเป็นกฎหมายสูงสุด แต่มีบทบัญญัติใน มาตรา ๘๑ กำหนดให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด มีข้อความแย้งหรือขัดต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๕ เป็นรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้มี “คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ” ขึ้นเป็นครั้งแรก ประกอบด้วยบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐสภาแต่งตั้งเป็นประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ ๑ คน และตุลาการรัฐธรรมนูญอีก ๑๔ คน รวม ๑๕ คน ให้มีการแต่งตั้งคณะตุลาการรัฐธรรมนูญใหม่ทุกครั้งเมื่อได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน เพราะเหตุที่สภาผู้แทนหมดอายุ หรือถูกยุบ วิธีพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยเรื่องนั้น และได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญไว้ในมาตรา ๘๘ ซึ่งเป็นกรณีที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะมีผลทำให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นใช้บังคับมิได้ ก็ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีนั้นไว้ชั่วคราว แล้วให้รายงานความเห็นเช่นนั้นตามทางการไปยังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยแล้ว ให้แจ้งให้ศาลทราบคำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้ถือเป็นเด็ดขาดและให้ศาลปฏิบัติตามนั้น อย่างไรก็ตาม

มาตรา ๘๖ วรรคหนึ่ง ยังได้กำหนดให้รัฐสภาพรงไว้ซึ่งสิทธิเด็ดขาดในการตีความรัฐธรรมนูญ โดยไม่เกี่ยวกับอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ โดยนายปรีดี พนมยงค์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๕” ราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๓๐ เล่ม ๖๓ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ หน้า ๓๑๘ - ๓๕๘

**จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๕๐**

วันอาทิตย์ที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

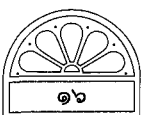
เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๐ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๕๓ เล่ม ๖๔ (ฉบับพิเศษ) วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจอริปไตย โดยกำหนดให้อำนาจอริปไตยย่อมมาจากปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้น โดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา ทรงประกาศแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ทรงใช้อำนาจบริหารราชการแผ่นดินทางคณะรัฐมนตรี ทรงประกาศแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี และทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล ไม่มีบทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรแสดงความเป็นกฎหมายสูงสุด แต่มีบทบัญญัติในมาตรา ๕๕ กำหนดให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีข้อความแย้งหรือขัดต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นโมฆะ

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่ได้กำหนดให้มีคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ แต่มีบทบัญญัติใน มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง กำหนดให้รัฐสภาทรงไว้ซึ่งสิทธิเด็ดขาดในการตีความแห่งรัฐธรรมนูญนี้ โดยจอมพล แปลก พิบูลสงคราม ผู้บัญชาการทหารแห่งประเทศไทย เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๐” ราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๕๓ เล่ม ๖๔ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ หน้า ๑ - ๓๒

* คงตามต้นฉบับ

วันอังคารที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)* แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ "รัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ"

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๖๐ เล่ม ๖๔ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้กล่าวถึงอำนาจอธิปไตยและองค์กรที่ทำหน้าที่ในการตีความรัฐธรรมนูญ หรือพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยนายควง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐" ราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๖๐ เล่ม ๖๔ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ หน้า ๗๑๕ - ๗๒๒

* คงตามต้นฉบับ

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๑

วันอังคารที่ ๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)* แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑
“รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๗ เล่ม ๖๕ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้กล่าวถึงอำนาจอธิปไตยและองค์กรที่ทำหน้าที่ในการตีความรัฐธรรมนูญหรือพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยนายควง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑” ราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๗ เล่ม ๖๕ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๔๗ - ๕๔

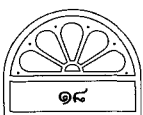
วันพุธที่ ๒๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)* แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑
“รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๔๘ เล่ม ๖๕ วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๑ เป็นรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้กล่าวถึงอำนาจอธิปไตยและองค์กรที่ทำหน้าที่ในการตีความรัฐธรรมนูญหรือพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยจอมพล แปลก พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑” ราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๔๘ เล่ม ๖๕ วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๑ หน้า ๔๗๗ - ๔๗๘

* ลงตามต้นฉบับ

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๖๒

วันพุธที่ ๒๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๒ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๖ ตอนที่ ๑๗ ฉบับพิเศษ* วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจอธิปไตย โดยกำหนดให้อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นแต่โดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา ทรงใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี ทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล ไม่มีบทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรแสดงความเป็นกฎหมายสูงสุด แต่มีบทบัญญัติในมาตรา ๑๑๘ กำหนดให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีข้อความแย้งหรือขัดต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

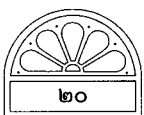
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๑๖๘ กำหนดให้มิ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยประธานวุฒิสภา ประธานสภาผู้แทน ประธานศาลฎีกา อธิบดีศาลอุทธรณ์ อธิบดีกรมอัยการ และบุคคลอื่นอีก ๔ คน ซึ่งรัฐสภาแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในทางกฎหมายรวม ๘ คน ประธานวุฒิสภาเป็นประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ และได้กำหนดให้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการวินิจฉัยว่ากฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ (มาตรา ๑๑๘) เช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๘ นอกจากอำนาจหน้าที่ดังกล่าวแล้ว ยังได้กำหนดให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาและ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือไม่ (มาตรา ๘๑) ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่บัญญัติถึงอำนาจนี้ไว้

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังคงยอมรับอำนาจของรัฐสภาในการตีความรัฐธรรมนูญไว้ในมาตรา ๑๑๗ วรรคหนึ่ง โดยกำหนดให้ภายใต้บังคับมาตรา ๑๑๘ ถ้ามีปัญหาการตีความรัฐธรรมนูญอันอยู่ในวงงาน ของวุฒิสภา สภาผู้แทน หรือที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ให้เป็นอำนาจของรัฐสภาที่จะตีความ และ

* คงตามต้นฉบับ

ให้ถือว่าการตีความของรัฐสภาเป็นเด็ดขาดซึ่งเป็นการกำหนดขอบเขตอำนาจให้ลดลงโดยจำกัดให้มีอำนาจในการตีความเกี่ยวกับปัญหาอันอยู่ในวงงานของรัฐสภาเท่านั้น โดยเจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ ประธาน วุฒิสภา เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๒” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๖ ตอนที่ ๑๗
ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๒ หน้า ๑ - ๘๐

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๖๔

วันพฤหัสบดีที่ ๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๕ รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนามประเทศ พุทธศักราช ๒๕๖๒ และรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยบทเฉพาะกาล พุทธศักราช ๒๕๖๓ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

ได้มีประกาศพระบรมราชโองการให้ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๗๓ เล่ม ๖๘ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๔ โดยที่ข้าราชการทหารบก ทหารเรือ และทหารอากาศ ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต กลับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับลงวันที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕ พร้อมทั้ง รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนามประเทศ พุทธศักราช ๒๕๖๒ และรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ว่าด้วยบทเฉพาะกาล พุทธศักราช ๒๕๖๓ โดยมีเหตุผลว่า ในเวลานี้เหตุการณ์ของโลกได้ เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก ทั้งความเป็นไปในปัจจุบันของประเทศชาติ ก็ตกอยู่ในสภาพอันจะต้อง ระมัดระวังภัยอันตราย อันจะก่อความทุกข์ของอาณาประชาราษฎร์ จึงทรงให้ใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๔ ไปพลางก่อน และให้สภาผู้แทนราษฎร ปรีกษากันดำเนินการปรับปรุงฉบับใหม่เพื่อให้เป็นหลักถาวรแห่งประศาสนวิธีต่อไป โดยพลเอก ฉิน ชุมพะวัฒน์ พลโท เดช เดชประดิษฐ์ พลโท สฤษดิ์ ธนะรัชต์ พลเรือตรี ประยูร ยุทธศาสตร์โกศล พลเรือตรี ชำนาญ อรรถยุทธ พลเรือตรี สุนทร สุนทรนาวิน พลอากาศเอก ฟิ้น วัฒนากาศฤทธาคณี พลอากาศโท เชิด วุฒากาศ พลอากาศโท ประจักษ์ ปรึชชากาศ คณะบริหารประเทศชั่วคราว เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “ประกาศพระบรมราชโองการให้ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” ราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๗๓ เล่ม ๖๘ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๔ หน้า ๑ - ๔

* กองตามต้นฉบับ

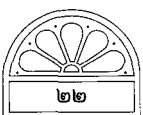
จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๖๕

วันเสาร์ที่ ๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๖๕
“รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๖๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ ตอนที่ ๑๕ เล่ม ๖๕ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๕ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๕ โดยกำหนดให้ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๕ พร้อมทั้งรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนามประเทศ พุทธศักราช ๒๕๖๒ เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับถาวรตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไปและได้กำหนดให้ยกเลิกและเพิ่มข้อความรวมทั้งเพิ่มข้อความใหม่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๕ กล่าวคือ มาตรา ๑๑๓ กำหนดให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีข้อความแย้งหรือขัดต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้ มาตรา ๑๐๖ กำหนดให้มีคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ อธิบดีกรมอัยการ และบุคคลอื่นอีก ๓ คน ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ รวม ๖ คน ประธานศาลฎีกาเป็นประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ และมาตรา ๑๑๔ ได้กำหนดให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการวินิจฉัยว่ากฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งเป็นหลักการเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๒ ส่วนอำนาจในการวินิจฉัยสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๒ บัญญัติให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ แต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้กลับกำหนดไว้ในมาตรา ๕๐ ให้เป็นอำนาจของศาลฎีกาแทน สำหรับอำนาจในการตีความรัฐธรรมนูญของสภาผู้แทนราษฎรนั้น รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๒ ให้สภาผู้แทนราษฎรตีความรัฐธรรมนูญได้เฉพาะปัญหาที่อยู่ในวงงานของสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น โดยจอมพล แปลก พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๖๕”
ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ ตอนที่ ๑๕ เล่ม ๖๕ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๕ หน้า ๑ - ๔๐

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๐๐

วันพุธที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๐๐

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕
“รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

ได้มีประกาศพระบรมราชโองการเรื่องการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๗๘ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๐๐ โดยที่ผู้รักษาพระนครฝ่ายทหารได้นำความกราบบังคมทูลถึงการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้เป็นไปตามควรแก่สถานการณ์ และทรงพระราชดำริเห็นชอบด้วย จึงทรงให้ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ โดยกำหนดไว้ในข้อ ๑ ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ ให้คงใช้บังคับต่อไปภายใต้เงื่อนไขดังนี้ (ก) ให้สมาชิกภาพแห่งสภาผู้แทนราษฎรของสมาชิกประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ สิ้นสุดลงในวันประกาศพระบรมราชโองการนี้ (ข) ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกประเภทที่ ๑ ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศพระบรมราชโองการนี้ (ค) จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมาชิกประเภทที่ ๒ จากบุคคลซึ่งทรงเห็นสมควรมีจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบสามนาย ในวันและภายหลังวันประกาศพระบรมราชโองการนี้ ในระหว่างที่สมาชิกประเภทที่ ๑ ยังไม่ได้เข้ารับหน้าที่ให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกประเภทที่ ๒ ไปพลางก่อน (ง) ก่อนที่จะได้มีการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีเข้าบริหารราชการแผ่นดิน ให้เป็นหน้าที่ผู้รักษาพระนครฝ่ายทหาร เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ โดยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผู้รักษาพระนครฝ่ายทหาร เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “ประกาศพระบรมราชโองการเรื่องการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๗๘ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๐๐ หน้า ๑ - ๓

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๐๒

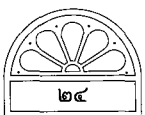
วันพุธที่ ๒๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๒

เรื่อง ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๐๒ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๐๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๑๗ วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๐๒ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๐๒ โดยที่หัวหน้าคณะปฏิวัติซึ่งได้กระทำการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินเป็นผลสำเร็จเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ และประกาศให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ และในระหว่างระยะเวลาก่อนที่จะได้มีและประกาศใช้รัฐธรรมนูญ สมควรให้มีธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร เพื่อใช้ไปพลางก่อน ทรงพระราชดำริเห็นชอบด้วย จึงทรงให้ใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๐๒ จนกว่าจะได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๐๒ มีบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจอธิปไตย โดยกำหนดให้อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติใช้บังคับ โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา คณะรัฐมนตรีใช้อำนาจบริหารและศาลใช้อำนาจตุลาการ ทั้งนี้ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ มาตรา ๖ กำหนดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญและให้มีฐานะเป็นรัฐสภา ทำหน้าที่นิติบัญญัติด้วย

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๐๒ ไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจองค์กรใดในการตีความธรรมนูญหรือพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อธรรมนูญ มีเพียงบทบัญญัติในมาตรา ๒๐ วรรคสอง ที่กำหนดให้เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการวินิจฉัยในเรื่องใดที่ไม่มีบทบัญญัติแห่งธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เกิดขึ้นในวงงานของสภา หรือเกิดขึ้นโดยคณะรัฐมนตรีขอให้สภาวินิจฉัย ให้สภาเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด โดยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ หัวหน้าคณะปฏิวัติ เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๐๒” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๑๗ วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๐๒ หน้า ๑ - ๘

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๑๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๑

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๘๕ ตอนพิเศษ วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๑๑ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๑๑ มีบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจอธิปไตย โดยกำหนดให้อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นแต่โดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา ทรงใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี ทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑ ไม่มีบทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรแสดงความเป็นกฎหมายสูงสุด แต่มีบทบัญญัติในมาตรา ๑๑๔ กำหนดให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด มีข้อความแย้งหรือขัดต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑ มาตรา ๑๖๔ กำหนดให้มี คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ประธานวุฒิสภา ประธานสภาผู้แทน ประธานศาลฎีกา อธิบดี ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ อธิบดีกรมอัยการ และบุคคลอื่นอีก ๔ คน ซึ่งรัฐสภาแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในทางกฎหมาย รวม ๘ คน ประธานวุฒิสภาเป็นประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดให้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือไม่ (มาตรา ๑๑๓) และวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญหรือไม่ (มาตรา ๑๑๕) และรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ยังคงยอมรับอำนาจของรัฐสภาในการ ตีความรัฐธรรมนูญไว้ในมาตรา ๑๑๓ แต่จำกัดอำนาจอยู่ในปัญหาในวงงานของรัฐสภาเท่านั้น โดยนายทวี บุญยเกตุ ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๘๕ ตอนพิเศษ วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๑๑ หน้า ๑ - ๖๘

**จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๖๕**

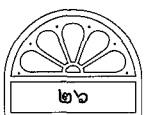
วันศุกร์ที่ ๑๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

เรื่อง ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๖๕ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๖๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๑๘๒ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕ โดยที่คณะปฏิวัติ ซึ่งมี จอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นหัวหน้า ได้กระทำการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินเป็นผลสำเร็จเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ และประกาศให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑ สมควรให้มีธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรใช้ไปพลางก่อน จึงทรงให้ใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๖๕ จนกว่าจะได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๖๕ มีบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจอธิปไตย โดยกำหนดให้อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ ผู้เป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นแต่โดยบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองนี้ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทางสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทรงใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี และทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๖๕ ไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจองค์กรใดในการพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อธรรมนูญหรือไม่ มีเพียงบทบัญญัติในมาตรา ๒๓ ที่กำหนดให้ในกรณีมีปัญหาว่าการกระทำหรือการปฏิบัติใดขัดหรือแย้งหรือไม่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองนี้ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด โดยจอมพล ถนอม กิตติขจร หัวหน้าคณะปฏิวัติ เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๖๕” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๑๘๒ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕ หน้า ๑ - ๑๒

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๑๗

วันจันทร์ที่ ๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๗

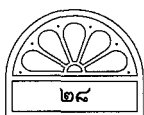
เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๑๖๘ วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๗ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๗ มีบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจอธิปไตย โดยกำหนดให้อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ ผู้เป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นแต่โดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา ทรงใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี ทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล ไม่มีบทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษร แสดงความเป็นกฎหมายสูงสุด แต่มีบทบัญญัติในมาตรา ๖ กำหนดให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ มีคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยตุลาการรัฐธรรมนูญโดยรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และ คณะกรรมการตุลาการ เป็นผู้เลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวนฝ่ายละ ๓ คน รวม ๘ คน คณะตุลาการ รัฐธรรมนูญนอกจากเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญแล้ว (มาตรา ๒๒๕) ยังมีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติมจากรัฐธรรมนูญฉบับเดิม ดังนี้ (๑) วินิจฉัย ว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานั้นมีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของ ร่างพระราชบัญญัติที่อยู่ในระหว่างการยับยั้งของวุฒิสภาหรือไม่ (มาตรา ๑๕๑) (๒) วินิจฉัยว่าสมาชิกภาพ ของสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือไม่ (มาตรา ๑๐๕) (๓) วินิจฉัยถึงการ สิ้นสุดลงเฉพาะตัวของความเป็นรัฐมนตรี (มาตรา ๑๘๘) (๔) วินิจฉัยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ระหว่างศาลยุติธรรมกับศาลอื่นหรือระหว่างศาลอื่นด้วยกัน (มาตรา ๒๑๓) (๕) วินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว แต่ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อลงพระปรมาภิไธยมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ (มาตรา ๒๒๔) และได้ กำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(มาตรา ๒๒๖) นอกจากนี้ยังกำหนดให้รัฐสภาเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ความรัฐธรรมนุญในวงงานของรัฐสภา (มาตรา ๑๖๓) โดยหม่อมราชวงศ์กฤษณ์ ปราโมช ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๕๑ ตอนที่ ๑๖๕ วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๗ หน้า ๑ - ๕๐

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๖๘

วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๖๘ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๖๘ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๑๔ วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๘ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๘ เป็นรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้กล่าวถึงอำนาจอธิปไตย และองค์กรที่ทำหน้าที่ในการตีความรัฐธรรมนูญหรือพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยนายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๖๘” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๑๔ วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๘ หน้า ๑ - ๓

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๑๙

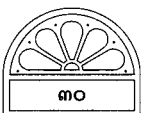
วันศุกร์ที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๕ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๕๓ ตอนที่ ๑๓๕ วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๕ โดยที่หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้ยึดอำนาจและยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นผลสำเร็จ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๕ เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา จึงให้ตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๕ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๕ เป็นต้นไป รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๕ มีบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจอธิปไตย โดยกำหนดให้อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ ผู้เป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นแต่โดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติ ทางสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ทรงใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี และทรงใช้อำนาจตุลาการ ทางศาล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๕ ไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจองค์กรใดในการตีความรัฐธรรมนูญหรือพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มีเพียงบทบัญญัติในมาตรา ๒๕ วรรคสอง ที่กำหนดให้เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการวินิจฉัยในเรื่องใดที่ไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เกิดขึ้นในวงงานของสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน หรือเกิดขึ้นโดยคณะรัฐมนตรีขอให้สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินวินิจฉัย ให้สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด พลเรือเอก สงัด ชลออยู่ หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๕” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๕๓ ตอนที่ ๑๓๕ วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๕ หน้า ๑ - ๑๕

**จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๒๐**

วันพุธที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๐

เรื่อง **ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐** “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๕๔ ตอนที่ ๑๑๑ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ โดยที่หัวหน้าคณะปฏิวัติได้ยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐ และประกาศให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๕ จึงทรงให้ใช้บทบัญญัติ ซึ่งคณะปฏิวัติเสนอมานี้เป็นธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐ จนกว่าจะได้ ประกาศใช้รัฐธรรมนูญซึ่งจะได้จัดร่างขึ้นตามบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองฉบับนี้ ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐ มีบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจอธิปไตย โดยกำหนดให้อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นแต่โดยบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองนี้ ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทางสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทรงใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี และทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐ ไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจองค์กรใด ในการพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อธรรมนูญหรือไม่ แต่ให้อำนาจสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการวินิจฉัยว่า การกระทำหรือการปฏิบัติใดขัดหรือแย้งหรือไม่เป็นไปตามธรรมนูญหรือไม่ (มาตรา ๓๑) เช่นเดียวกับธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ โดยพลเรือเอก สงัด ชลออยู่ หัวหน้าคณะปฏิวัติ เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๕๔ ตอนที่ ๑๑๑ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ หน้า ๑ - ๑๔

**จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๒๑**

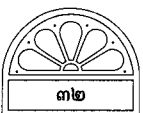
วันศุกร์ที่ ๒๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๑

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๑๔๖ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๒๑ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๒๑ มีบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจอธิปไตย โดยกำหนดให้อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรีและศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ ไม่มีบทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรแสดงความเป็นกฎหมายสูงสุด แต่มีบทบัญญัติใน มาตรา ๕ กำหนดให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ มาตรา ๑๘๔ กำหนดให้มีคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยประธานรัฐสภา ประธานศาลฎีกา อธิบดีกรมอัยการ และบุคคลอื่นอีก ๔ คน ซึ่งรัฐสภาแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ รวม ๗ คน และให้ประธานรัฐสภาเป็นประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญและรัฐสภามีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ โดยพลอากาศเอก หาริน หงสกุล ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๑๔๖ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๒๑ หน้า ๑ - ๕๐

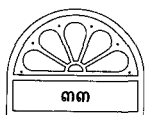
จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๖๘

วันพุธที่ ๑๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๖๘ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๖๘ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๑๐๒ ตอนที่ ๑๐๕ วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๘ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๘ เป็นรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้กล่าวถึงอำนาจอธิปไตย และองค์กรที่ทำหน้าที่ในการตีความรัฐธรรมนูญหรือพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๖๘” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๑๐๒ ตอนที่ ๑๐๕ วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๘

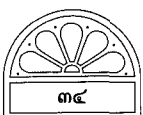
**จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๓๒**

วันศุกร์ที่ ๓๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๒

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๓๒
“รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๓๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๔๒ วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๒ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกที่มีขึ้นภายหลังวันที่รัฐธรรมนูญนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้กล่าวถึงอำนาจอธิปไตย และองค์กรที่ทำหน้าที่ในการตีความรัฐธรรมนูญหรือพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๓๒”
ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๔๒ วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๒ หน้า ๑ - ๓

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๓๔

วันศุกร์ที่ ๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔

เรื่อง **ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๔** “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๔๐ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๔ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๔ โดยที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติซึ่งได้กระทำการยึดและควบคุมอำนาจการปกครองแผ่นดินเป็นผลสำเร็จเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ และได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงทรงให้ใช้บทบัญญัติธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๔ จนกว่าจะได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ซึ่งจะได้จัดร่างขึ้นตามบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรนี้ ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจอธิปไตย โดยกำหนดให้อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นแต่โดยบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองนี้ ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทางสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทรงใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี และทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๔ ไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจองค์กรใดในการพิจารณาวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อธรรมนูญหรือไม่ แต่ให้อำนาจสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการวินิจฉัยว่าการกระทำหรือการปฏิบัติขัดหรือแย้งหรือไม่เป็นไปตามธรรมนูญการปกครองหรือไม่ เช่นเดียวกับธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ และพุทธศักราช ๒๕๒๐ (มาตรา ๓๑) โดยพลเอก สุนทร คงสมพงษ์ หัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๔” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๔๐ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๔ หน้า ๑ - ๑๔

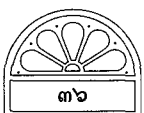
วันจันทร์ที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๒๑๖ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๔ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจอธิปไตย โดยกำหนดให้อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรีและศาลตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ไม่มีบทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรแสดงความเป็นกฎหมายสูงสุด แต่มีบทบัญญัติในมาตรา ๕ กำหนดให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ มาตรา ๒๐๐ กำหนดให้มี คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานศาลฎีกา อัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ หรือสาขารัฐศาสตร์อีก ๖ คน ซึ่งวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งสละละ ๓ คน รวม ๑๐ คน ให้ประธานรัฐสภาเป็นประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ และในระหว่างที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบให้ตุลาการรัฐธรรมนูญ โดยตำแหน่งประกอบด้วยประธานวุฒิสภา ประธานศาลฎีกาและอัยการสูงสุด โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญนี้ ๕ ประการ โดยมีอำนาจหน้าที่คล้ายกับรัฐธรรมนูญฉบับเดิมและมีการกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ใหม่เพิ่มขึ้น อำนาจหน้าที่คล้ายกับรัฐธรรมนูญฉบับเดิมมี ๖ ประการ ดังนี้ (๑) วินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือไม่ (มาตรา ๕๑) (๒) วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานั้น มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่อยู่ในระหว่างการยับยั้งของวุฒิสภาหรือไม่ (มาตรา ๑๔๓) (๓) วินิจฉัยว่าความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวหรือไม่ (มาตรา ๑๖๕ และมาตรา ๑๗๐) (๔) วินิจฉัยในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยุติธรรมกับศาลอื่นหรือระหว่างศาลอื่นด้วยกัน (มาตรา ๑๕๕) (๕) วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว แต่ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระมหากษัตริย์เพื่อลงพระปรมาภิไธยมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ รวมถึงตลอดถึงการตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือไม่ (มาตรา ๒๐๕) (๖) วินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีข้อความขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ (มาตรา ๒๐๖) และมีอำนาจหน้าที่ใหม่ที่รัฐธรรมนูญนี้บัญญัติเพิ่มเติมอีก ๓ ประการ ดังนี้ (๑) วินิจฉัยว่าข้อบังคับของวุฒิสภา

สภาผู้แทนราษฎรหรือรัฐสภาขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ (มาตรา ๑๕๕) (๒) พิจารณาว่าพระราชกำหนดเป็นไปเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศหรือความปลอดภัยสาธารณะหรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะหรือไม่ (มาตรา ๑๗๓) (๓) อำนาจในการตีความรัฐธรรมนูญเพียงองค์กรเดียว (มาตรา ๒๐๗)

รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่บัญญัติให้อำนาจในการตีความรัฐธรรมนูญแก่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพียงสถาบันเดียว ซึ่งเป็นการตัดอำนาจของรัฐสภาในการตีความรัฐธรรมนูญออกทั้งหมด โดยมีบทบัญญัติกำหนดอำนาจหน้าที่เพิ่มเติมขึ้นจากเดิมที่มีอยู่ และรวมถึงอำนาจในการตีความรัฐธรรมนูญในปัญหาเกี่ยวกับผลงานของรัฐสภาหรือปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของรัฐสภาซึ่งแต่เดิมเป็นอำนาจของรัฐสภาด้วย ดังนั้น ตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญเพียงองค์กรเดียว โดยนายอุกฤษ มงคลนาวิน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๒๑๖ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๔ หน้า ๑ - ๘๐

**จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๓๕**

วันอังคารที่ ๓๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๕

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๓๕
“รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๓๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๕ ตอนที่ ๗๒ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๕ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๓๕ เป็นรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้กล่าวถึงอำนาจอธิปไตย แต่ให้ยกเลิกองค์ประกอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ และกำหนดให้มีคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งประกอบด้วย ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา อัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์หรือสาขาวิทยาศาสตร์อีก ๖ คน ซึ่งวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งสภาละ ๓ คน รวม ๑๐ คน ให้ประธานรัฐสภาเป็นประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ และในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุ หรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้ตุลาการรัฐธรรมนูญโดยตำแหน่งประกอบด้วยประธานวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา และอัยการสูงสุด โดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ โดยนายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๓๕”
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๕ ตอนที่ ๗๒ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๕ หน้า ๑ - ๔

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๓๕
“รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๓๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๕ ตอนที่ ๗๒ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๕ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๓๕ เป็นรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้กล่าวถึงอำนาจอธิปไตย และองค์การที่ทำหน้าที่ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ โดยนายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๓๕”
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๕ ตอนที่ ๗๒ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๕ หน้า ๕ - ๗

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๓๕
“รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๓๕ ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๕ ตอนที่ ๗๒ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๕ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑
กรกฎาคม ๒๕๓๕ เป็นรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้กล่าวถึงอำนาจอธิปไตย และองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ
ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ โดยนายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๓๕”
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๕ ตอนที่ ๗๒ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๕ หน้า ๘ - ๑๐

วันเสาร์ที่ ๑๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๕

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๕๓๕
“รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๕๓๕ ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๕ ตอนที่ ๕๕ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๓๕ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๓
กันยายน ๒๕๓๕ เป็นรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้กล่าวถึงอำนาจอธิปไตย และองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ
ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ โดยนายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

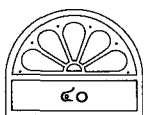
ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๕๓๕”
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๕ ตอนที่ ๕๕ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๓๕ หน้า ๑ - ๓

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๓๗

วันพฤหัสบดีที่ ๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๗

เรื่อง แนวความคิดในการเสนอให้มีศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย (กพป.) เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๓๗ ให้มีหน้าที่ศึกษา พิจารณา ค้นคว้า ตรวจสอบ รวบรวมความคิดเห็น และยกראงข้อเสนอนั้นเพื่อการจัดทำแผน หรือโครงการพัฒนา หรือปฏิรูปการเมืองการปกครองของประเทศในระยะเฉพาะหน้าและระยะยาว โดยสอดคล้องกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย (กพป.) ได้จัดให้มีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องศาลรัฐธรรมนูญและวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ ซึ่งรายงานวิจัยเป็นการจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการเมืองไทย เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย (กพป.) เรื่องศาลรัฐธรรมนูญและวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ ซึ่งศึกษาโดย ดร. กมลชัย รัตนสกววงศ์ รายงานการวิจัยฉบับนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการกำหนดให้มีศาลรัฐธรรมนูญในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งถือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูปการเมือง ต่อมาคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย (กพป.) ได้เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวกับตุลาการรัฐธรรมนูญไว้ว่า ตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรที่สำคัญองค์กรหนึ่งของระบบรัฐธรรมนูญ เพราะจะเป็นผู้ตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐสภาในการตรากฎหมาย การดำเนินการต่าง ๆ ที่สำคัญว่าถูกต้องตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ ด้วยเหตุนี้ ตุลาการรัฐธรรมนูญจึงควรมีลักษณะเป็นศาลรัฐธรรมนูญมากกว่าองค์กรทางการเมืองอย่างที่ป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อการนี้จะต้องปรับปรุงองค์กรตุลาการรัฐธรรมนูญให้มีองค์ประกอบจากผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมจำนวนไม่มาก ตัดองค์ประกอบที่มาจากผู้ดำรงตำแหน่งออกไป ต้องมีบทบัญญัติเชื่อมโยงการได้มาของตุลาการรัฐธรรมนูญกับรัฐสภา แต่ต้องมีบทคุ้มครองไม่ให้การเชื่อมโยงให้ความเห็นชอบของตุลาการรัฐธรรมนูญในรัฐสภานั้น กลายเป็นเรื่องการเมืองของพรรคการเมือง นอกจากนั้นจะต้องมีบทบัญญัติให้ตุลาการรัฐธรรมนูญมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง เช่น วาระการดำรงตำแหน่งยาวพอสมควร ๕ ปี เป็นต้น เมื่อแต่งตั้งแล้วห้ามดำรงตำแหน่งครั้งที่สอง นอกจากนั้น ต้องกำหนดให้ตุลาการรัฐธรรมนูญมีความเป็นศาลมากขึ้น มีความเป็นอิสระมากขึ้น วิธีพิจารณาความของตุลาการก็ต้องเหมาะสมกับเรื่องที่พิจารณาด้วย และต้องเป็นวิธีพิจารณาที่ได้มาตรฐาน กล่าวคือ สามารถตรวจสอบได้โดยสาธารณชน อาทิ ในการทำความเห็นเรื่องต่าง ๆ นั้น ตุลาการรัฐธรรมนูญจะต้องทำความเห็นทุกคน เพราะ

ตุลาการรัฐธรรมนูญมีลักษณะเป็นศาล ไม่ใช่คณะกรรมการ และความเห็นที่ว่ามันจะต้องนำลงพิมพ์เผยแพร่ในราชกิจจานุเบกษาทุกราย ดังเช่น ที่ศาลฎีกาญี่ปุ่นหรือศาลฎีกาสหรัฐอเมริกาต้องทำคำพิพากษาทุกนาย นอกจากนั้น อำนาจหน้าที่ของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญนั้นจะมีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำนาจในการที่ประชาชนจะขอให้ตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น ในปัจจุบันให้อำนาจศาลยุติธรรมเท่านั้นที่จะส่งมายังตุลาการรัฐธรรมนูญ คำพิพากษาของศาลที่วินิจฉัยว่ากฎหมายไม่ขัดรัฐธรรมนูญนั้นสามารถให้คู่ความนำมาสู่การพิจารณาตีความของตุลาการรัฐธรรมนูญได้ ดังเช่นที่ปรากฏในสหพันธสาธารณรัฐเยอรมัน เหตุที่ต้องให้ประชาชนร้องขอผ่านศาลยุติธรรมอีกดั้งเดิม เพื่อให้จำนวนคดีของตุลาการรัฐธรรมนูญมีไม่มากเกินไปเกินความสามารถวินิจฉัย นอกจากนั้น อำนาจหน้าที่เดิมของตุลาการรัฐธรรมนูญที่ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ยังคงเป็นอำนาจหน้าที่ของตุลาการรัฐธรรมนูญ ที่ตั้งขึ้นใหม่นี้ อาจจะต้องเพิ่มอำนาจของตุลาการรัฐธรรมนูญให้มีอำนาจพิจารณาเรื่องบางเรื่องเพิ่มขึ้น กรณีที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใช้สิทธิและเสรีภาพเป็นปรีกษาต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นผู้วินิจฉัยการกระทำดังกล่าวได้ นอกจากการปรับปรุงองค์ประกอบ ความเป็นอิสระ อำนาจหน้าที่ และวิธีพิจารณาความของตุลาการรัฐธรรมนูญแล้วยังจะต้องกำหนดให้ตุลาการรัฐธรรมนูญมีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระของตนเอง เพื่อไม่ให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมาครอบงำหน่วยธุรการนี้ได้

ที่มา “คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย” (คพป.), กรอบความคิดในการปฏิรูปการเมืองไทย โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย (คพป.) พิมพ์ครั้งที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๐ , หน้า ๔๑ - ๔๓ และ “ดร. บรรเจิด สิงคะเนติ”, ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด กรุงเทพฯ ๒๕๔๔, หน้า ๑๓๕.

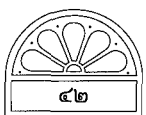
จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๓๘

วันเสาร์ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๘

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘
“รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๒ ตอนที่ ๗ ก วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ เป็นรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้กล่าวถึงอำนาจอธิปไตย แต่ให้ยกเลิกองค์ประกอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๓๕ และกำหนดให้มีคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งประกอบด้วย ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา อัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์หรือสาขารัฐศาสตร์อีก ๖ คน ซึ่งวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งสละละ ๓ คน รวม ๑๐ คน ประธานรัฐสภาเป็นประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ และในระหว่างที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบให้ตุลาการรัฐธรรมนูญโดยตำแหน่ง ประกอบด้วยประธานวุฒิสภา ประธานศาลฎีกาและอัยการสูงสุดในกรณีเช่นนั้นให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ ส่วนอำนาจหน้าที่ของตุลาการรัฐธรรมนูญนั้นยังคงมีเหมือนกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ และตัดอำนาจรัฐสภาในการตีความรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ นอกจากนั้น ในบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ กงเป็นคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้ โดยนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๕”
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๒ ตอนที่ ๗ ก วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ หน้า ๑ - ๗๑

**จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๓๘**

วันอังคารที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘

เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๘
“รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๘ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๕๓ ก วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๓๘ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๓๘ เป็นรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้กล่าวถึงอำนาจอธิปไตย และองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แต่เป็นรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้มีการดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ การให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ การให้ความเห็นชอบญัตติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยนายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๘”
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๕๓ ก วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๓๘ หน้า ๑ - ๑๕

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐

วันเสาร์ที่ ๑๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

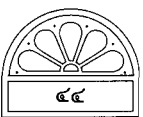
เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และองค์การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๔ ตอนที่ ๕๕ ก วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจอธิปไตย โดยกำหนดให้อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และบทบัญญัติในมาตรา ๖ กำหนดให้รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้มีการจัดตั้ง “ศาลรัฐธรรมนูญ” ขึ้นเป็นครั้งแรก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. องค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕ กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ๑ คน และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอื่นอีก ๑๔ คน รวม ๑๕ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากบุคคลดังต่อไปนี้ (๑) ผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา ซึ่งได้รับเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวน ๕ คน (๒) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งได้รับเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดโดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวน ๒ คน (๓) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์ ซึ่งได้รับการสรรหาและเลือกจากวุฒิสภา ตามมาตรา ๒๕๗ จำนวน ๕ คน (๔) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์ ซึ่งได้รับการสรรหาและเลือกจากวุฒิสภา ตามมาตรา ๒๕๗ จำนวน ๓ คน ให้มีการประชุมและเลือกกันเองเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

๒. กระบวนการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้มีการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขึ้นเป็นครั้งแรก และ

ในการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในสาขานิติศาสตร์และสาขารัฐศาสตร์นั้น จะมีคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการสรรหาทั้งหมด ๑๓ คน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่ง เลือกกันเองให้เหลือ ๔ คน คณบดีคณะรัฐศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่ง เลือกกันเองให้เหลือ ๔ คน และผู้แทนจากพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เลือกกันเองให้เหลือ ๔ คน โดยคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนี้มีหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ จำนวน ๑๐ คน และสาขาวิชาสาขารัฐศาสตร์ จำนวน ๖ คน (จำนวนสองเท่า) เสนอต่อประธานวุฒิสภาพร้อมความยินยอมของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่มิเหตุทำให้ต้องมีการเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และมีมติในการเสนอชื่อดังกล่าวจะต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

จากนั้นประธานวุฒิสภาจะต้องเรียกประชุมวุฒิสภา เพื่อมีมติเลือกบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อในบัญชีดังกล่าว ซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ในการนี้ให้ ๕ คนแรกในบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ และ ๓ คนแรกในสาขาวิชาสาขารัฐศาสตร์ ซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แต่ถ้าจำนวนผู้ได้รับเลือกในสาขานิติศาสตร์มีไม่ครบ ๕ คน และสาขาวิชาสาขารัฐศาสตร์มีไม่ครบ ๓ คน ให้นำบัญชีรายชื่อผู้ไม่ได้รับเลือกในคราวแรกในบัญชีนั้นมาให้สมาชิกวุฒิสภาออกเสียงลงคะแนนเลือกอีกครั้งหนึ่งต่อเนื่องกันไป และในกรณีนี้ ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงลงไปตามลำดับจนครบจำนวน เป็นผู้ได้รับเลือกให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ถ้ามีผู้ได้รับคะแนนเท่ากันในลำดับใดอันเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับเลือกเกิน ๕ คน หรือ ๓ คน แล้วแต่กรณี ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือก (มาตรา ๒๕๗)

รัฐธรรมนูญกำหนดให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โดยประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๕ ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

๓. อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่สำคัญหลายประการ ดังนี้

๑ การควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย

๑.๑ การควบคุมก่อนที่กฎหมายจะใช้บังคับ

(๑) การวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว แต่นายกรัฐมนตรียังมีได้นำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย (มาตรา ๒๖๒)

(๒) การวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอมีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ยับยั้งไว้ตามมาตรา ๑๗๕ หรือไม่ (มาตรา ๑๗๗)

(๓) การวินิจฉัยว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการกระทำการเพื่อให้ตนมีส่วนโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย หรือไม่ (มาตรา ๑๘๐)

(๔) การควบคุมเงื่อนไขการตราพระราชกำหนดของฝ่ายบริหาร (มาตรา ๒๑๕)

๑.๒ การควบคุมภายหลังที่กฎหมายใช้บังคับ

(๑) การควบคุมผ่านกระบวนการศาล (มาตรา ๒๖๔)

(๒) การควบคุมผ่านกระบวนการผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา (มาตรา ๑๕๘)

๒. การวินิจฉัยสมาชิกภาพหรือคุณสมบัติของสมาชิกรัฐสภา รัฐมนตรี คณะกรรมการเลือกตั้งและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

(๑) การวินิจฉัยสมาชิกภาพของสมาชิกรัฐสภา (มาตรา ๙๖)

(๒) การวินิจฉัยความสิ้นสุดของผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี (มาตรา ๒๑๖ และมาตรา ๙๖)

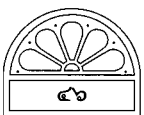
(๓) การวินิจฉัยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้ามหรือกระทำการอันต้องห้ามของกรรมการเลือกตั้ง (มาตรา ๑๔๒)

(๔) การวินิจฉัยกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ซึ่งเป็นเหตุให้ต้องพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมือง (มาตรา ๒๕๕)

๓. การวินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๖๖)

๔. อำนาจหน้าที่อื่น ๆ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

(๑) การวินิจฉัยมติหรือข้อบังคับของพรรคการเมืองว่า ขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐาน

แห่งการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือไม่ (มาตรา ๔๗
วรรคสาม)

(๒) การวินิจฉัยกรณีบุคคลหรือพรรคการเมืองใช้สิทธิและเสรีภาพในทาง
การเมืองโดยมิชอบด้วยรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๖๓)

(๓) พิจารณาอุทธรณ์ของสมาชิกพรรคการเมืองซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
กรณีร้องขอให้วินิจฉัย เพราะเหตุว่าพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกนั้นมีมติให้ตนพ้นจากสมาชิกภาพ
(มาตรา ๑๑๘ (๘))

(๔) การควบคุมตรวจสอบการออกข้อบังคับของฝ่ายนิติบัญญัติ (มาตรา ๒๖๓)

(๕) อำนาจหน้าที่ตามบทเฉพาะกาล ซึ่งกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจ
หน้าที่บางประการในระยะเริ่มแรกที่มีการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ เช่น กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญ
ทำหน้าที่ในการพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ก่อนที่จะประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ตามมาตรา ๓๒๑ วรรคสอง เป็นต้น

๔. วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่
ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด โดยอย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการพิจารณาคดีโดยเปิดเผย
การให้โอกาสคู่กรณีแสดงความคิดเห็นของตนก่อนการวินิจฉัยคดี การให้สิทธิคู่กรณีขอตรวจดูเอกสาร
ที่เกี่ยวกับตน การเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นการให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญ
ในการออกกฎหมายเพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งต้องกระทำโดย
มติเอกฉันท์ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๒๖๕)

๕. องค์คณะของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งหมายถึง จำนวนขั้นต่ำของตุลาการ
ศาลรัฐธรรมนูญที่สามารถพิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดคดีรัฐธรรมนูญได้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๗ ได้กำหนดให้องค์คณะของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการออกนั่ง
พิจารณาและทำคำวินิจฉัย จะต้องประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ไม่น้อยกว่า ๕ คน และใน
การลงมติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่รัฐธรรมนูญนี้จะได้บัญญัติ
ไว้เป็นอย่างอื่น กล่าวคือ กรณีที่พิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา
๒๑๘ วรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมด
(มาตรา ๒๑๕ วรรคสี่)

๖. คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการในการจัดทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

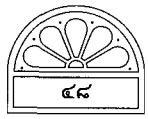
โดยให้ถือเอาตามเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ (มติทั่วไป) เว้นแต่จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญ (มติพิเศษ) ซึ่งกรณีที่ให้ใช้มติพิเศษนี้จะมีเพียงบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕ วรรคสี่ เท่านั้นที่กำหนดให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกรณีที่วินิจฉัยว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง จะต้องมิจะแนบเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมด

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นองค์คณะทุกคนจะต้องทำคำวินิจฉัยในส่วนของตน พร้อมแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุมก่อนการลงมติ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและคำวินิจฉัยของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกคนให้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยสาระสำคัญในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ความเป็นมาหรือ คำกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการพิจารณา เหตุผลในการวินิจฉัยในปัญหาข้อเท็จจริงและ ข้อกฎหมาย และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่นอ้างอิง (มาตรา ๒๖๗ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่)

๗. ผลของคำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเป็นเด็ดขาด คู่กรณีไม่สามารถอุทธรณ์หรือฎีกาได้ มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาลและองค์กรอื่นของรัฐโดยตรง ในการตรากฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง ซึ่งส่งผลให้องค์กรดังกล่าวทุกองค์กรต้องถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๖๘ และมาตรา ๒๗) แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว (มาตรา ๒๖๔ วรรคสาม)

๘. หน่วยธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน่วยธุรการของศาลรัฐธรรมนูญที่เป็นอิสระ คือ “สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ” โดยกำหนดให้มีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งมีเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งการแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญด้วย (มาตรา ๒๗๐) โดยนายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภา เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๔ ตอนที่ ๕๕ ก วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ หน้า ๑ - ๕๕

เรื่อง คณะตุลาการรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญในวาระเริ่มแรก ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีบทบัญญัติของบทเฉพาะกาล ในมาตรา ๓๒๐ กำหนดให้ในวาระเริ่มแรก ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะมีศาลรัฐธรรมนูญที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โดยในวาระเริ่มแรกให้ดำเนินการเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และในระหว่างที่ยังไม่มีศาลปกครองสูงสุด มิให้นำเรื่องตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่มาจากศาลปกครองสูงสุดมาใช้บังคับ และให้ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญ ๑ คน และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอื่นอีก ๑๒ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง

รายชื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้าย โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ ตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓๒๐ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นศาลรัฐธรรมนูญชุดแรก จำนวน ๑๐ คน ประกอบด้วย (๑) นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภา (๒) นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา (๓) นายศักดิ์ โภกขมรรคกุล ประธานศาลฎีกา (๔) นายสุชาติ ไตรประสิทธิ์ อัยการสูงสุด (๕) ศาสตราจารย์บุญชนะ อัดถากร ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายวุฒิสภา (๖) ศาสตราจารย์ประเทือง กীরติบุตร ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายวุฒิสภา (๗) พลโท โกวิท มัชฌมจันทร์ ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายวุฒิสภา (๘) ร้อยตำรวจตรี วรรณ ชันชื้อ ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายสภาผู้แทนราษฎร (๙) ศาสตราจารย์โสภณ รัตนกร ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายสภาผู้แทนราษฎร (๑๐) นายโอภาส อรุณินท์ ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายสภาผู้แทนราษฎร

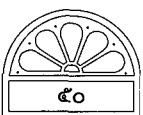
ที่มา “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐” และ “เอกสารสรุปประเด็นความเห็นและความเห็นแย้งในการพิจารณาของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เล่ม ๒) ของฝ่ายงานตุลาการรัฐธรรมนูญ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร” หน้า ๒๕ - ๑๒๕

วันพุธที่ ๑๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่อง คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

วุฒิสภาได้มีประกาศเรื่อง คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ เกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขึ้นเป็นครั้งแรก ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๗ (๑) ซึ่งได้กำหนดให้คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ ๔ คน คณบดีคณะรัฐศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ ๔ คน และผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคละ ๑ คน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ ๔ คน เป็นกรรมการนั้น บัดนี้ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว โดยมีรายชื่อคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๓ คน ประกอบด้วย นายศักดิ์ โมกขมรรคกุล ประธานศาลฎีกา ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองศาสตราจารย์สุธีร์ สุกนิตย์ คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง รองศาสตราจารย์วิสาร พันธนะ ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ คณบดีคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองศาสตราจารย์ไคริน เฟื่องเกษม คณบดีคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รองศาสตราจารย์นิยม รัฐอมฤต คณบดีคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้ช่วยศาสตราจารย์รสลิน ศิริยะพันธุ์ ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นายบุรินทร์ หิรัญบุรณะ ผู้แทนพรรคความหวังใหม่ นายจำลอง ครุฑขุนทด ผู้แทนพรรคชาติพัฒนา นายพิศาล ไชยชาดู ผู้แทนพรรคประชากรไทย และนายมารุต บุนนาค ผู้แทนพรรคประชาธิปัตย์

ที่มา “ประกาศวุฒิสภา เรื่อง คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๔ ตอนที่ ๘๗ ง วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ หน้า ๑๕ - ๑๗

วันศุกร์ที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐

เรื่อง ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

วุฒิสภาได้มีประกาศเรื่อง ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๐ ในการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๐ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๓๕ จำนวน ๑๑ คน ประกอบด้วย พลเรือเอก เกษะหลัก เจริญรุกษ์ พลเอก จรัส กุลละวณิชย์ นายทวี หนูนักกิติ นายนิพนธ์ วิศิษฏยุทธศาสตร์ พลเอก บุญศักดิ์ กำแหงฤทธิรงค์ นายพร ยุติธรรมดำรง นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์ นายรัตน์ ศรีไกรวิน พลเอก วิชิต บุญยะวัฒน์ นางสาวสุคนธ์ กาญจนาลัย และพลโท สุรยุทธ์ จุลานนท์

ที่มา “ประกาศวุฒิสภา เรื่อง ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ” ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๔ ตอนที่ ๕๐ ง วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ หน้า ๒๐

วันที่ - พฤศจิกายน ๒๕๔๐

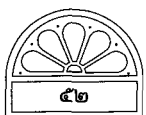
เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีหนังสือ ลงวันที่ - พฤศจิกายน ๒๕๔๐ แจ้งประธานวุฒิสภาว่า ตามหนังสือวุฒิสภา ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ประธานวุฒิสภาแจ้งว่า ที่ประชุมได้มีมติให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จึงส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ซึ่งคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าตามข้อเท็จจริงที่วุฒิสภากล่าวอ้างในการเสนอขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย คือ

กรณีที่ ๑ เกี่ยวกับการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๕ (๑) ที่มาจากผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา ได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวน ๕ คน และตามมาตรา ๒๕๕ (๒) ที่มาจากตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดโดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวน ๒ คน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสองประเภทดังกล่าว วุฒิสภาในฐานะที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ที่จะต้องถวายคำแนะนำต่อพระมหากษัตริย์เพื่อทรงแต่งตั้ง ประธานศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะดำเนินการพิจารณาถวายคำแนะนำต่อพระมหากษัตริย์ได้กว้างขวางมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับกรณียกเลิกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ ตามมาตรา ๒๕๕ (๓) และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ทรงคุณวุฒิสาขารัฐศาสตร์ ตามมาตรา ๒๕๕ (๔) นอกจากนี้ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๕ ยังได้กำหนดเป็นหลักการว่า ในกรณีที่วุฒิสภาจะต้องพิจารณาเลือกแต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ให้วุฒิสภาแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนั้น รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็น แล้วรายงานต่อวุฒิสภา เพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป ซึ่งจากหลักการในส่วนนี้ คณะกรรมการของวุฒิสภาที่ได้ตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๓๕ จะมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อ ตามมาตรา ๒๕๕ (๑) และ (๒) รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็น เพื่อประกอบการพิจารณาของวุฒิสภา ในอันที่จะถวายคำแนะนำต่อพระมหากษัตริย์เพื่อทรงแต่งตั้งนั้น มีกว้างขวางมากน้อยเพียงใด

กรณีที่ ๒ นอกจากกรณียกเลิกวุฒิสภามีอำนาจหรือไม่ ในการพิจารณาถึงบุคคลตามที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกตามมาตรา ๒๕๕ (๑) และตามที่ที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดเลือกตามมาตรา ๒๕๕ (๒) แล้ว ยังมีปัญหาที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปว่า บทบัญญัติรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๘ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุด หรือวุฒิสภาแล้วแต่กรณีเลือกบุคคล (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) โดยได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ผู้ได้รับเลือกจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อตนได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบวิชาชีพอิสระดังกล่าวแล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือก แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนดให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยรับเลือกให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖๑ มาใช้บังคับ”

ในกรณีดังกล่าว คำว่า “ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือก” มีความหมายเป็นประการใด กล่าวคือ (๑) นับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุด

เลือกแล้วแต่กรณี หรือ (๒) นับแต่วันที่ที่ประชุมวุฒิสภามีมติเลือกบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อ ตามมาตรา ๒๕๗

เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่เสนอทั้ง ๒ กรณีนั้น คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า เป็นข้อเท็จจริงที่ยังมิได้เกิดขึ้น จึงไม่ต้องด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๖ ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่มิมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของมาตรา ๒๖๖ แล้วเห็นว่า กรณีจะถือว่ามิมีปัญหาที่จะต้องตีความเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญและจะส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้นั้น จะต้องเป็นกรณีที่ได้เกิดปัญหาขึ้นแล้ว และต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏชัดแจ้งด้วย

ประเด็นที่วุฒิสภาขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ทั้ง ๒ กรณี นั้น คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า เป็นกรณีที่ข้อเท็จจริงยังไม่เกิดขึ้น และยังไม่เป็นกรณีที่มีปัญหา จึงไม่อยู่ในขอบเขตอำนาจที่คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยได้

ที่มา “หนังสือศาลรัฐธรรมนูญ ที่ สพ ๐๐๐๑/- ลงวันที่ - พฤศจิกายน ๒๕๕๐” และ “เอกสารสรุปประเด็นความเห็นและความเห็นแย้งในการพิจารณาของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เล่ม ๒)” โดยฝ่ายงานตุลาการรัฐธรรมนูญ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หน้า ๒๕ - ๒๗

จดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๑

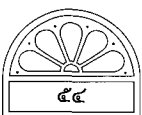
วันพุธที่ ๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและวุฒิสภา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕

ประธานศาลฎีกาได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ แจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีมติให้ส่งปัญหาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า วุฒิสภามีอำนาจตามรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบแก่บุคคลที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๕ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่ กรณีเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ วุฒิสภาได้ดำเนินการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์และสาขารัฐศาสตร์เพื่อถวายคำแนะนำต่อพระมหากษัตริย์เพื่อทรงแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ และในวันเดียวกันได้พิจารณารายชื่อบุคคลที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาส่งมาตามมาตรา ๒๕๕ (๑) ด้วย โดยที่ประชุมวุฒิสภาได้มีมติไม่ให้ความเห็นชอบที่จะถวายคำแนะนำ นายอัมพร ทองประยูร วุฒิสภาจึงแจ้งให้ศาลฎีกาทราบ เพื่อให้ดำเนินการเลือกบุคคลอื่นเพื่อเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาใหม่ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ศาลฎีกามีหนังสือถึงประธานวุฒิสภาแจ้งว่า ศาลฎีกามีความเห็นว่าคุณวุฒิสภาไม่มีอำนาจตามรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบแก่บุคคลที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือก

ก่อนพิจารณาปัญหาซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเสนอมาให้พิจารณาวินิจฉัย คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเบื้องต้น ๒ เรื่อง คือ

๑. คณะตุลาการรัฐธรรมนูญที่ทำหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๓๒๐ ยังคงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยปัญหานี้หรือไม่ ที่ประชุมเห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๒๐ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติว่า “ในวาระเริ่มแรกให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๘ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้

จนกว่าจะมีศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคสอง” และความในวรรคสองที่บัญญัติว่า “ในวาระเริ่มแรกให้ดำเนินการเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๕ และมาตรา ๒๕๗ ภายในสี่สิบห้าวัน นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้” นั้น ย่อมหมายความว่า คณะตุลาการรัฐธรรมนูญชุดนี้ยังคงต้องอยู่ต่อไปและต้องทำหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญไปจนกว่าจะได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งศาลรัฐธรรมนูญ สำหรับระยะเวลาสี่สิบห้าวันตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๒๐ วรรคสองนั้น เป็นเพียงการกำหนดระยะเวลาให้ดำเนินการเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเท่านั้น

๒. คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะรับพิจารณาปัญหาซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเสนอมาได้หรือไม่ โดยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้แยกพิจารณาในเรื่องนี้เป็น ๓ ประเด็น คือ

๒.๑ ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเป็น “องค์กร” ตามความหมายของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖ หรือไม่ เนื่องจากมาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” ในประเด็นนี้ คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีลักษณะเป็นองค์กร เนื่องจากมีลักษณะครบถ้วนตามคำจำกัดความขององค์กร ที่ประกอบด้วย ๑. บุคคล ๒. วัตถุประสงค์การดำเนินการ ๓. งบประมาณ และ ๔. สถานที่ทำงาน ประกอบกับโดยที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญที่จะต้องคัดเลือกผู้พิพากษาในศาลฎีกาเพื่อส่งให้วุฒิสกาดำเนินการต่อไป จึงถือว่าที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖

๒.๒ การที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเสนอปัญหาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณานั้น ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖ หรือไม่ เนื่องจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้เสนอขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในเรื่องอำนาจหน้าที่ของวุฒิสกามีได้เสนอให้พิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ซึ่งเป็น “องค์กร” ในประเด็นนี้ คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโดยเสียงข้างมากเห็นว่าเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องระหว่างอำนาจหน้าที่ของทั้ง ๒ องค์กร คือ วุฒิสกากับที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ดังนั้น ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจึงมีสิทธิเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้

๒.๓ กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖ แล้วหรือไม่ ในประเด็นนี้คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า ได้มีข้อโต้แย้งของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา ตามมาตรา ๒๕๕ แล้ว จึงเป็นกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาและที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับเรื่องซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเสนอมาไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

สำหรับปัญหาซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาส่งมานั้น คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโดยเสียงข้างมากเห็นว่า รัฐธรรมนูญได้แยกที่มาของบุคคลที่จะเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และได้กำหนด

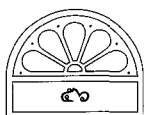
วิธีการเลือกไว้แล้วโดยในมาตรา ๒๕๕ (๑) กำหนดว่าต้องเป็นผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวน ๕ คน ส่วนในมาตรา ๒๕๕ (๒) นั้น รัฐธรรมนูญกำหนดว่าต้องเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุด ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดด้วยวิธีลงคะแนนลับ และในมาตรา ๒๕๕ (๓) และ (๔) คือ ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์ และผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์ ซึ่งต้องดำเนินการคัดเลือกตามมาตรา ๒๕๗ ดังนั้น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๕ (๑) และ (๒) ได้รับเลือกมาแล้วตามกฎหมาย และไม่มีบทบัญญัติในมาตราใดที่กำหนดให้วุฒิสภำทำการคัดเลือกอีกครั้ง วุฒิสภำก็มีแต่หน้าที่ถวายคำแนะนำตามมาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง เท่านั้น คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโดยเสียงข้างมากจึงวินิจฉัยว่า วุฒิสภำไม่มีอำนาจที่จะพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบแก่บุคคลที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกำพิจารณาเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๕ (๑)

ที่มา “คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๑

วันที่ - มกราคม ๒๕๔๑

เรื่อง ผิดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีหนังสือ ลงวันที่ - มกราคม ๒๕๔๑ แจ้งนายศรีอัมพร ศาลิกุปต์ กับพวก ว่า ตามคำฟ้อง ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๑ ท่านได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายอุกฤษ มงคลนาวิน เป็นจำเลย ต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยอาศัยมาตรา ๒๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ความว่า จำเลยเสนอคุณสมบัติของตนต่อคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญว่า จำเลยเคยเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและมีตำแหน่งศาสตราจารย์ตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๒๕๖ (๓) ทั้งที่ตำแหน่งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติยังไม่มีแต่งตั้ง และจำเลยเป็นเพียงรองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์พิเศษเท่านั้น ทำให้จำเลยได้รับการคัดเลือกโดยมติของคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และวุฒิสภำให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโดยเข้าใจผิดในคุณสมบัติของจำเลย มติดังกล่าว จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า

(๑) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๖ (๓) คำว่า ศาสตราจารย์ หมายความว่าเฉพาะผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์เท่านั้น ไม่ใช่หมายความรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษ

(๒) การคัดเลือกจำเลยของคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่มีมติเสนอชื่อจำเลยและที่วุฒิสภามีมติคัดเลือกจำเลยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีผลเป็นโมฆะนั้น

คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า โจทก์ฟ้องคดีนี้โดยอาศัยมาตรา ๒๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้สามารถยกข้อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ หรือใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้” ตามบทบัญญัติดังกล่าวโจทก์จะฟ้องคดีต่อศาลได้ต่อเมื่อโจทก์ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ แต่ตามคำฟ้องของโจทก์ไม่ปรากฏว่าโจทก์ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้แต่ประการใด โจทก์เพียงแต่อ้างในคำฟ้องว่า จำเลยเสนอคุณสมบัติของจำเลยต่อคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไม่ถูกต้องตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด จำเลยได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และวุฒิสภาให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โดยเข้าใจผิดว่าจำเลยมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญเท่านั้น คำฟ้องของโจทก์ไม่ต้องด้วยบทบัญญัติของมาตรา ๒๘ วรรคสอง โจทก์ไม่อาจอาศัยบทบัญญัติดังกล่าวมาฟ้องจำเลยได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่อาจรับคำฟ้องของโจทก์ทั้งสองไว้พิจารณา

ที่มา “หนังสือศาลรัฐธรรมนูญ ที่ สผ ๐๐๐๑/ - ลงวันที่ - มกราคม ๒๕๔๑” และ“เอกสารสรุปประเด็นความเห็นและความเห็นแย้งในการพิจารณาของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เล่ม ๒)” โดยฝ่ายงานตุลาการรัฐธรรมนูญ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หน้า ๑๒๗ - ๑๒๘

วันพุธที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑

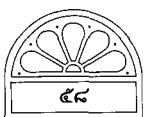
เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการสรรหาและการคัดเลือก นายอุกฤษ มงคลนาวิน เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์

ประธานรัฐสภาได้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการสรรหาและการคัดเลือก นายอุกฤษ มงคลนาวิน เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ โดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๖ กรณีเนื่องด้วยเครือข่ายองค์กรประชาธิปไตยและองค์กรประชาชนได้มีหนังสือร้องขอให้ประธาน

รัฐสภาเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการสรรหา และการคัดเลือก นายอุกฤษ มงคลนาวิน เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ โดยให้เหตุผลว่าภายหลังที่วุฒิสภามีมติคัดเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๕ ของรัฐธรรมนูญก่อให้เกิดความสงสัยในคุณสมบัติของ นายอุกฤษ มงคลนาวิน ซึ่งได้รับการคัดเลือกเป็น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ เพราะตามมาตรา ๒๕๖ (๓) ของรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะต้องเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่า รองอัยการสูงสุด อธิบดีหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ แต่ปรากฏว่า นายอุกฤษ มงคลนาวิน ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากวุฒิสภาให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ทรงคุณวุฒิ สาขานิติศาสตร์ มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นศาสตราจารย์พิเศษของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มิใช่เป็น ศาสตราจารย์ที่เป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย

ดังนั้น จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า (๑) คำว่า “ศาสตราจารย์” ตามความใน มาตรา ๒๕๖ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีความหมายรวมถึง ศาสตราจารย์พิเศษด้วยหรือไม่ (๒) ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า คำว่า “ศาสตราจารย์” ตามมาตรา ๒๕๖ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มิได้มีความหมายรวมถึง ศาสตราจารย์พิเศษด้วยแล้ว ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการเสนอชื่อ นายอุกฤษ มงคลนาวิน ของ คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต่อวุฒิสภา และการที่วุฒิสภามีมติเลือก นายอุกฤษ มงคลนาวิน เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนั้น ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาในชั้นต้นในประเด็นที่ว่า จะรับคำร้องที่ประธานรัฐสภา เสนอมาไว้พิจารณาหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมเห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๖ ได้บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ในห้องคํกรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” การที่ ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยโดยอาศัยอำนาจตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ นั้น ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว กำหนดให้ผู้ที่จะเสนอเรื่อง พร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ต้องเป็น (๑) องค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ (๒) ประธานรัฐสภา และเรื่องที่จะเสนอนั้นต้องเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ สำหรับ เรื่องที่ประธานรัฐสภาเสนอมานี้ ที่ประชุมเห็นว่า เป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของวุฒิสภา และ คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับ อำนาจหน้าที่ขององค์กรตาม รัฐธรรมนูญ ดังนั้น การที่ประธานรัฐสภาได้เสนอเรื่องนี้ต่อศาลรัฐธรรมนูญ จึงถือว่าการร้องนี้ไม่ขัดต่อ รัฐธรรมนูญและเป็นเรื่องที่อยู่ในขอบข่ายอำนาจของประธานรัฐสภาที่จะกระทำได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ที่ประชุมเห็นควรรับคำร้องไว้พิจารณาต่อไป

สำหรับปัญหาซึ่งประธานรัฐสภาส่งมานั้น คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้แยกพิจารณาเป็น ๒ ประเด็น คือ

ประเด็นแรก คำว่า “ศาสตราจารย์” ตามความในมาตรา ๒๕๖ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีความหมายรวมถึงศาสตราจารย์พิเศษด้วยหรือไม่ คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโดยเสียงข้างมากเห็นว่า คำว่า “ศาสตราจารย์” นั้น เมื่อได้พิจารณาจากบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ แล้ว เห็นได้ว่า ตามมาตรา ๓๔ ของพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้กำหนดตำแหน่งคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นตำแหน่งทางวิชาการไว้ โดยมี ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์ นอกจากนี้ในมาตรา ๓๕ ยังได้กำหนดที่มาของศาสตราจารย์ไว้ว่า ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ได้จะต้องมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัยประกอบกับจะต้องเป็นผู้มีคุณวุฒิความสามารถทางการสอน และมีผลงานทางวิชาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย และเมื่อได้พิจารณาตามความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๗ แล้วเห็นว่า การบรรจุแต่งตั้งข้าราชการและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ กฎทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ได้กำหนดให้การแต่งตั้ง “ศาสตราจารย์” ต้องเป็นไปตามที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย (ก.ม.) กำหนด ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการแต่งตั้งบุคคลใดให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ บุคคลนั้นจะต้องผ่านการพิจารณาคัดเลือกจากสภามหาวิทยาลัย และต้องเป็นไปตามที่กฎทรวงกำหนดด้วย

สำหรับตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษนั้น ตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๗ บัญญัติว่า “ศาสตราจารย์พิเศษนั้นจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นหรือเคยเป็นอาจารย์พิเศษในวิชาที่ผู้นั้นมีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ โดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัย” และในวรรคสอง ได้บัญญัติว่า “คุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์พิเศษให้กำหนดเป็นข้อบังคับของมหาวิทยาลัย” ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็น “ศาสตราจารย์พิเศษ” จะเป็นหรือเคยเป็นอาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยก็ได้ แต่ต้องผ่านความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย และต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยกำหนดไว้

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังกล่าวแล้ว เห็นได้ว่า ตำแหน่งศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษนั้น มีที่มาที่แตกต่างกัน

โดยสิ้นเชิง และนอกจากนี้ยังเป็นตำแหน่งที่ต่างกันด้วย ประกอบกับเมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ (๓) ซึ่งกำหนดคุณสมบัติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญว่า “ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์” แล้ว คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมากจึงเห็นว่าคำว่า “ศาสตราจารย์ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวหมายถึง เฉพาะผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในตำแหน่ง “ศาสตราจารย์” เท่านั้น มิได้หมายความรวมถึง “ศาสตราจารย์พิเศษ” ด้วย

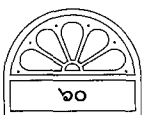
ประเด็นที่สอง คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโดยเสียงข้างมากเห็นว่า เมื่อที่ประชุมได้มีมติวินิจฉัยว่า คำว่า “ศาสตราจารย์” ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ (๓) มิได้มีความหมายรวมถึง “ศาสตราจารย์พิเศษ” ด้วยแล้ว ดังนั้น การพิจารณาเลือก นายอุกฤษ มงคลนาวิน โดยอาศัยคุณสมบัติที่เป็น “ศาสตราจารย์พิเศษ” เพื่อได้รับแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์จึงไม่ตรงตามเจตนารมณ์แห่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๖ (๓) เฉพาะกรณีดังกล่าว ซึ่งได้วินิจฉัยไว้แล้วข้างต้น

ที่มา “คำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑”

วันศุกร์ที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาวิเคราะห์อำนาจของวุฒิสภาในการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑/๒๕๔๑

วุฒิสภาได้มีการประกาศเรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาวิเคราะห์อำนาจของวุฒิสภาในการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ เกี่ยวกับการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติเรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาวิเคราะห์อำนาจของวุฒิสภาในการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑/๒๕๔๑ ซึ่งนายอมร จันทรมบูรณ์ เป็นผู้เสนอ และลงมติตั้งกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อศึกษาวิเคราะห์อำนาจของวุฒิสภาในการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑/๒๕๔๑ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๘๕ จำนวน ๑๐ คน ประกอบด้วย นายเกษม สุวรรณกุล พลเรือเอก เกาะหลัก เจริญรุกษ์ นายนรนิติ เศรษฐบุตร นายนิพนธ์ วิไลยุทธศาสตร์ นายบดี จุณณานนท์ นายวิจิตร ศรีสอ้าน นายวิษณุ เกรืองาม พลเอก สิทธิ จิรโรจน์ นายอมร จันทรมบูรณ์ และนายอักษราทร จุฬารัตน

ที่มา “ประกาศวุฒิสภา เรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาวิเคราะห์อำนาจของวุฒิสภาในการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑/๒๕๔๑ วันศุกร์ที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๒๑ ง วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๑ หน้า ๑๗

วันจันทร์ที่ ๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

วุฒิสภาได้มีการประกาศเรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ และความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๑ ในการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันศุกร์ที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๑ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๓๕ จำนวน ๑๑ คน ประกอบด้วย พลเอก จรัล กุลละวณิชย์ นายชัยเชต สุนทรพิพิธ นายทวี หนูหนักดี พลเอก บุญศักดิ์ กำแหงฤทธิรงค์ พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก นายเพชร ยุติธรรมดำรง นายภูมรัตน์ ทักชาติพงศ์ พลเอก ศิรินทร์ ฐูปกล้า พลตำรวจโท สมควร หริกุล นางสาวสุคนธ์ กาญจนาลัย และพลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

ที่มา “ประกาศวุฒิสภา เรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๒๖ ง วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๑ หน้า ๒๔ - ๒๕

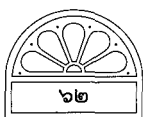
วันจันทร์ที่ ๒๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพื่อเลือกประธานศาลรัฐธรรมนูญ

การประชุมตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพื่อเลือกประธานศาลรัฐธรรมนูญ ณ ห้องประชุม คณะกรรมการหมายเลข ๑๑๕ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๑

มีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญประชุม จำนวน ๑๓ คน และมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๓ คน ประกอบด้วย เลขานุการวุฒิสภา ผู้อำนวยการกองการประชุม และผู้อำนวยการกองกรรมาธิการ เนื่องจากการประชุม ครั้งแรกยังไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานของที่ประชุม เลขานุการวุฒิสภาจึงได้เชิญผู้มีอายุสูงสุดใน ที่ประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม ซึ่งปรากฏว่า นายเชาวน์ สายเชื้อ เป็นตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญผู้มีอายุสูงสุด และได้ทำหน้าที่ประธานชั่วคราวของที่ประชุมเพื่อดำเนินการเลือก ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕ วรรคสอง ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้กำหนดวิธีการเสนอชื่อตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้สมควรเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญด้วยวิธีการลับ และทุกท่านสามารถเสนอชื่อตัวเองได้ โดยผู้ได้รับการเสนอชื่อเพื่อเลือกตั้งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญต้องแสดงความยินยอมด้วย จากนั้น จึงให้ที่ประชุมลงคะแนนลับเพื่อเลือกประธานศาลรัฐธรรมนูญจากรายชื่อตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ได้รับ การเสนอชื่อโดยผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญต้องได้รับคะแนนเสียงมากกว่า กึ่งหนึ่งเป็นเกณฑ์ และหากไม่มีผู้ได้รับคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่ง จึงให้ลงคะแนนใหม่ด้วยการใช้เสียง ข้างมากสูงสุดซึ่งปรากฏว่ามีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ที่ประชุมเพื่อเลือกเป็นประธาน ศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๔ คน คือ ๑. นายเชาวน์ สายเชื้อ ๒. นายมงคล สระฐาน ๓. นายอุระ หวังอ้อมกลาง ๔. นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ซึ่งต่อมา นายอุระ หวังอ้อมกลาง และนายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ขอลถอนตัวจากการเป็นผู้ได้รับเสนอชื่อต่อที่ประชุมจึงมีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ได้รับการเสนอชื่อ ให้ที่ประชุมเพื่อเลือกเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน คือ นายเชาวน์ สายเชื้อ และ นายมงคล สระฐาน

จากนั้น ประธานชั่วคราวจึงดำเนินการให้มีการลงคะแนนเพื่อเลือกประธานศาลรัฐธรรมนูญ จากผู้ได้รับการเสนอชื่อทั้งสองคน ด้วยวิธีการลงคะแนนลับ ผลปรากฏว่า ที่ประชุมลงมติเลือก นายเชาวน์ สายเชื้อ ด้วยคะแนนเสียง ๑๒ คะแนนเสียง (มากกว่ากึ่งหนึ่ง) และนายมงคล สระฐาน ด้วยคะแนนเสียง ๑ คะแนนเสียง จึงเป็นอันว่า นายเชาวน์ สายเชื้อ ได้รับเลือกเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ ที่มา “บันทึกการประชุมตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพื่อเลือกประธานศาลรัฐธรรมนูญ วันจันทร์ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๑”

วันอังคารที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะเตรียมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

การประชุมคณะเตรียมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันอังคารที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๑ มีการพิจารณา จำนวน ๓ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยตรง ที่ประชุมได้พิจารณากฎหมาย ๒ ฉบับ คือ กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ และกฎหมายว่าด้วยการจัดส่วนราชการศาลรัฐธรรมนูญ

๑.๑ กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ มีผู้กร่างเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณา จำนวน ๒ ร่าง คือ ร่างระเบียบว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. โดย นายประเสริฐ นาสกุล และร่างข้อกำหนดวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. โดย นายปรีชา เฉลิมวณิชย์

๑.๒ กฎหมายว่าด้วยการจัดส่วนราชการศาลรัฐธรรมนูญ มีผู้กร่างเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณา จำนวน ๑ ร่าง คือ ร่างระเบียบว่าด้วยการบริหารงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. โดย นายประเสริฐ นาสกุล

๒. การยืมตัวข้าราชการมาช่วยราชการ ในขั้นต้นที่ประชุมได้มีมติให้ยืมตัวข้าราชการตามที่ นายชัยอนันต์ สมุทวณิช เสนอ คือ นายตระกูล มีชัย เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๗ ว และ นายสนิท จรอนันต์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๗ ว สำนักนโยบายและแผน สำนักงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย

๓. การพิจารณาโครงสร้างและรายละเอียดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ ที่ประชุมได้มีมติมอบให้ นายอิสสระ นิตทัศน์์ประกาศ เป็นผู้รับผิดชอบ

ที่มา “สรุปประเด็นการประชุมคณะเตรียมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ วันอังคารที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันพุธที่ ๒๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะเตรียมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

การประชุมคณะเตรียมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๑ มีการพิจารณา จำนวน ๒ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง การกำหนดแนวทางการยกร่างกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้มีมติให้มีการพิจารณาเปรียบเทียบกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๓ ร่าง คือ ร่างระเบียบว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ยกร่างโดย นายประเสริฐ นาสกุล ร่างข้อกำหนดวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ยกร่างโดย นายปรีชา เถลิมวณิชย์ และพระราชบัญญัติวิธีการพิจารณาของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. โดยยึดหลักการตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๕ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการพิจารณาคดี โดยเปิดเผย การให้โอกาสคู่กรณีแสดงความเห็นของตนก่อนการวินิจฉัยคดี การให้สิทธิคู่กรณีขอ ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตน การเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และการให้เหตุผล ประกอบคำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญด้วย”

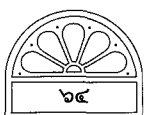
๒. เรื่อง การกำหนดแนวทางการยกร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดส่วนราชการศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้มีมติมอบหมายให้ นายตระกูล มีชัย และนายสนิท จรอนันต์ ยกร่างเค้าโครงการกฎหมาย ว่าด้วยการจัดส่วนราชการศาลรัฐธรรมนูญ โดยขอให้ปรึกษากับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในหลักการและ รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาต่อไป

ที่มา “สรุปประเด็นการประชุมคณะเตรียมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ วันพุธที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันจันทร์ที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะเตรียมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

การประชุมคณะเตรียมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๑ มีการพิจารณา จำนวน ๒ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง ร่างโครงสร้างว่าด้วยการจัดส่วนราชการศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้พิจารณาเอกสารซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ช่วยงานศาลรัฐธรรมนูญ คือ นายตระกูล มีชัย และนายสนธิ จรอนันต์ เสนอต่อที่ประชุมดังนี้

- ข้อเสนอการจัดโครงสร้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
- ข้อเสนอแนวทางการจัดทำงบประมาณการบริหารงบประมาณและแผนงานของสำนักงาน

ศาลรัฐธรรมนูญ

- ข้อเสนอแนวทางการจัดกำลังคน การบริหารงานบุคคล และเงินเดือน
- องค์กร และภารกิจหน้าที่

๒. เรื่อง ผู้ช่วยดำเนินงานตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้พิจารณาว่า ควรมีองค์ประกอบดังนี้

- ผู้อำนวยการ สำหรับส่วนกลาง
- ที่ปรึกษา ๑ คน ต่อตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๑ คน
- เลขานุการ ๑ คน ต่อตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๑ คน
- นิติกร ๑ คน ต่อตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๑ คน

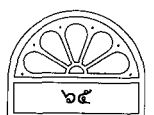
ที่มา “สรุปประเด็นการประชุมคณะเตรียมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ วันจันทร์ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันอังคารที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะเตรียมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

การประชุมคณะเตรียมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันอังคารที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๑ มีการพิจารณา จำนวน ๒ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง ร่างโครงสร้างว่าด้วยการจัดส่วนราชการศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้พิจารณาเอกสารซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ช่วยงานศาลรัฐธรรมนูญ คือ นายตระกูล มีชัย และนายสนธิ จรอนันต์ เสนอต่อที่ประชุมซึ่งเป็นเอกสารที่รับไปปรับปรุงในส่วนของข้อเสนอการจัดโครงสร้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ข้อเสนอแนวทางการจัดทำงบประมาณการบริหารงานงบประมาณ และแผนงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และข้อเสนอแนวทางการจัดกำลังคน การบริหารงานบุคคล เงินเดือน โดยที่ประชุม

ได้พิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบและมอบข้อสังเกตเพื่อนำไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

๒. เรื่อง ร่างเปรียบเทียบวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้มีมติให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกท่าน นำร่างเปรียบเทียบวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญกลับไปพิจารณาศึกษาโดยละเอียด และจะได้นำเข้าสู่การพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

ที่มา “สรุปประเด็นการประชุมคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ วันอังคารที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันพุธที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

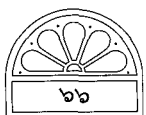
เรื่อง การประชุมคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

การประชุมคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันพุธที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๑ มีการพิจารณา จำนวน ๒ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง การจัดเตรียมสถานที่ในการจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้มีมติมอบหมายให้ นายชัยอนันต์ สมุทวณิช เป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับฝ่ายบริหารในการจัดเตรียมสถานที่สำหรับจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมทั้งในด้านสถานะและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

๒. เรื่อง การกำหนดคุณสมบัติเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้พิจารณากำหนดคุณสมบัติของเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญว่าควรประกอบด้วยคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ความเป็นนักวิชาการกฎหมายมหาชน หรือนักบริหารที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับองค์กรของรัฐและ/หรือรัฐสภา อายุ ระดับตำแหน่งเดิม ประสบการณ์ และคุณสมบัติอื่นที่เหมาะสม เป็นต้น ซึ่งที่ประชุมจะได้พิจารณาในรายละเอียดต่อไป

ที่มา “สรุปประเด็นการประชุมคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ วันพุธที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรื่อง การประชุมคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

การประชุมคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๑ มีการพิจารณา จำนวน ๒ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง การจัดเตรียมสถานที่ในการจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้พิจารณาความเหมาะสมของบ้านมนังคศิลาและได้มีมติให้เดินทางไปเยี่ยมชมสถานที่ดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

๒. เรื่อง การกำหนดโครงสร้างของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้พิจารณาถึงสถานะขององค์กรว่าควรเป็นในลักษณะใด ในที่สุดที่ประชุมได้มีมติว่าจะต้องเป็นองค์กรอิสระ มีไว้ในรูปแบบราชการ ส่วนโครงสร้างของบุคลากรบางตำแหน่งนั้นที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดความเหมาะสมระหว่างการยืมตัวมาช่วยงาน การรับโอนจากหน่วยงานอื่น และการรับเข้าใหม่ ซึ่งจะได้มีการพิจารณาในรายละเอียดต่อไปในวันศุกร์ที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๑

ที่มา “สรุปประเด็นการประชุมคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ วันพฤหัสบดีที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๑” บันทึกการประชุมคณะกรรมการตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

วันศุกร์ที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรื่อง การประชุมคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

การประชุมคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันศุกร์ที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๑ มีการพิจารณา จำนวน ๒ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง การจัดเตรียมสถานที่ในการจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้พิจารณาบันทึกข้อเสนอเพื่อพิจารณาหาสถานที่ทำงาน ซึ่งนายชัยอนันต์ สมุทวณิช เสนอต่อที่ประชุมโดยพิจารณารายละเอียดต่าง ๆ ประกอบกับคำนึงถึงการซ่อมบำรุงด้วย ซึ่งที่ประชุมจะพิจารณาในรายละเอียดควบคู่ไปกับการพิจารณาเรื่องงบประมาณต่อไป

๒. เรื่อง ร่างเปรียบเทียบวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้พิจารณาเปรียบเทียบวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดให้ร่างที่ นายปรีชา เถลิงวิชิต เสนอเป็นร่างหมายเลข ๑ และร่างที่ นายประเสริฐ นาสกุล เสนอเป็นร่างหมายเลข ๒ และที่ประชุมได้พิจารณาหลักการเบื้องต้น

เปรียบเทียบเป็นประเด็น ๆ ไป เพื่อพิจารณาหาประเด็นที่มีความสอดคล้องกัน ประเด็นที่มีความเห็นแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย สามารถนำไปปรับเข้าหากันได้ และประเด็นที่มีความแตกต่างกันในสาระสำคัญ

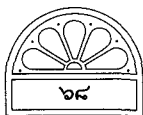
ที่มา “สรุปประเด็นการประชุมคณะเตรียมการเพื่อดำเนินงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ วันศุกร์ที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันเสาร์ที่ ๑๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง แต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศ เรื่อง แต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๑ ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ดำเนินการเลือกผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา จำนวนห้าคน และวุฒิสภาได้ดำเนินการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์ จำนวนห้าคน สาขารัฐศาสตร์ จำนวนสามคน ให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งบุคคลทั้งสิบสามได้ประชุมเลือกกันเองให้เป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่งแล้ว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๓๒๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม แต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาโดยให้ นายเชาวน์ สายเชื้อ เป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ และให้มีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๒ คน ประกอบด้วย นายโกเมน ภัทรภิรมย์ นายจุมพล ณ สงขลา พลโท จุล อติเรก นายชัยอนันต์ สมุทวณิช นายประเสริฐ นาสกุล นายปรีชา เฉลิมวณิชย์ นายมงคล สระฐาน นายสุจินดา ยงสุนทร นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นายอนันต์ เกตุวงศ์ นายอิสสระ นิตินันท์ประกาศ และนายอูระ หวังอ้อมกลาง

ที่มา “ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนพิเศษ ๒๕ ง วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๑ หน้า ๑”

วันศุกร์ที่ ๑๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๑

การประชุมคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๑ มีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมาประชุมและมีผู้เข้าร่วมประชุม ๒ คน คือ นายตระกูล มีชัย และนายสนธิ จรอนันต์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๑ สำนักนโยบายและแผน สำนักปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย มีการพิจารณาจำนวน ๒ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง โครงสร้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้มีมติมอบหมายให้ นายตระกูล มีชัย และนายสนธิ จรอนันต์ ร่วมกันจัดทำแผนงานและรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาต่อไป และมอบหมายให้ นายชัยอนันต์ สมุทวณิช และนายอิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ประสานงานกับรัฐบาลในส่วนของรายละเอียดเรื่องการจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และงบประมาณของศาลรัฐธรรมนูญ

๒. เรื่อง ร่างข้อกำหนดว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้พิจารณาเตรียมการจัดทำร่างข้อกำหนดว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญที่ นายประเสริฐ นาสกุล และนายปรีชา เฉลิมวณิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ โดยเริ่มพิจารณาจากชื่อร่าง คำปรารภ และวันใช้บังคับที่ประชุมได้มีมติให้ใช้คำว่า “ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑” ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งบัญญัติว่า “วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด” ในส่วนของคำปรารภและวันใช้บังคับที่ประชุมได้มีมติให้เป็นไปตามรูปแบบของกฎหมายโดยทั่วไป

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๑ วันศุกร์ที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๑”
บันทึกการประชุมคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันจันทร์ที่ ๒๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

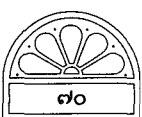
เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๑ มีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ มาประชุมและมีผู้เข้าร่วมประชุม ๓ คน คือ นายบัณฑูร ล่ำสวณิช ผู้อำนวยการสำนักวิเคราะห์งบประมาณด้านความมั่นคงและบริหารทั่วไป นายนพพร ปรภาภากรณ์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ ๑ และนายฉัตรบูล ดันเรือง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ ๖ มีการพิจารณา จำนวน ๒ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง งบประมาณการค่าใช้จ่ายเบื้องต้นของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้พิจารณาเอกสารประมาณการค่าใช้จ่ายเบื้องต้นของศาลรัฐธรรมนูญประมาณ ๕ เดือน (พฤษภาคม - กันยายน ๒๕๔๑) จำนวน ๒๖,๘๔๘,๘๐๐ บาท โดยพิจารณารายการค่าใช้จ่ายในแต่ละหมวดโดยสังเขป และได้มีมติมอบหมายให้ นายตระกูล มีชัย และนายสนธิ จรอนันต์ ร่วมกันประสานงานในรายละเอียดกับสำนักงบประมาณ เพื่อจัดทำประมาณการโดยละเอียด เสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาต่อไป

๒. เรื่อง การจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ลำดับแรก ที่ประชุมได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ประสานงานไปยังรัฐบาลเพื่อขอใช้บ้านมณังคศิลาเป็นสถานที่ทำการถาวรของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ลำดับต่อมา ที่ประชุมได้พิจารณาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. โดยที่ประชุมได้อภิปรายคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญอย่างกว้างขวาง และได้ขอยุติในเบื้องต้น ดังนี้

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์แต่ไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๒) มีวาระ ๕ ปี แต่ต้องได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อปฏิบัติงานไปแล้วเป็นระยะเวลา ๔ ปี ๖ เดือน
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (๔) มีคุณวุฒิ ประสบการณ์และความสำเร็จด้านการบริหารมาแล้วเป็นเวลาไม่ต่ำกว่าสิบปี
- (๕) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ
- (๖) เห็นควรให้มีรองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยมีข้อกำหนดเช่นเดียวกับเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ แต่ให้มีเกณฑ์อายุตาม (๑) และคุณสมบัติตาม (๔) ที่ต่ำกว่า

ในชั้นต้น ที่ประชุมได้มีมติมอบหมายให้ นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ ผู้อำนวยการกอง
กรรมวิธีการไปพิจารณากร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เสนอที่ประชุมพิจารณาต่อไป

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๑ วันจันทร์ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๑”
บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันอังคารที่ ๒๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๑๑๑
ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๑ มีการพิจารณาเรื่อง การจัดตั้งสำนักงาน
ศาลรัฐธรรมนูญที่ประชุมได้พิจารณาเตรียมการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
ในชั้นแรกพิจารณาว่า สมควรจะให้กฎหมายดังกล่าวมีความครอบคลุมเพียงใด และสมควรใช้ชื่อ
ร่างพระราชบัญญัติว่าอย่างไร ซึ่งมีผู้เสนอชื่อร่างพระราชบัญญัติเป็น ๓ แนวทาง ประกอบด้วย
(๑) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. (๒) ร่างพระราชบัญญัติ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. (๓) ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
พ.ศ. และที่ประชุมได้พิจารณาเตรียมการกร่างพระราชบัญญัติในเบื้องต้น ๑๔ มาตรา

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๑ วันอังคารที่ ๒๑ เมษายน
๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันพุธที่ ๒๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

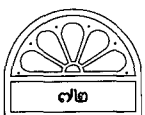
เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๔/๒๕๔๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๔/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุม
หมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๑ มีการพิจารณา จำนวน
๒ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง การจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้พิจารณาเตรียมการจัดทำร่างกฎหมาย
ว่าด้วยการจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยได้พิจารณาใน ๒ รูปแบบ คือ รูปแบบที่ไม่เป็น
ระบบราชการ และรูปแบบที่เป็นระบบราชการ จากการพิจารณาถึงข้อดีและข้อด้อยของทั้ง ๒ รูปแบบแล้ว

ที่ประชุมมีความเห็นว่าการกำหนดให้อยู่ในรูปแบบของราชการ โดยมีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ น่าจะมีความเหมาะสมมากกว่าโดยให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการแบ่งส่วนราชการภายในได้เอง ไม่ต้องออกเป็นพระราชกฤษฎีกา เช่นหน่วยงานทั่วไป แต่อาศัยประกาศของประธานศาลรัฐธรรมนูญโดยความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่ใช้รูปแบบสำนักงานในลักษณะนี้ โดยกำหนดประเภทของผู้ปฏิบัติงานออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้ ๑) ฝ่ายที่ปฏิบัติงานประจำกำหนดให้เป็นข้าราชการ ๒) ฝ่ายที่ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการประจำตุลาการไม่กำหนดให้เป็นข้าราชการ แต่จะดำรงตำแหน่งตามวาระของตุลาการ เช่นเดียวกับข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ๓) ฝ่ายที่ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะของผู้เชี่ยวชาญ กำหนดให้เป็นที่ปรึกษา หรือผู้ชำนาญการ ทั้งนี้ที่ประชุมพิจารณาเห็นสมควรกำหนดให้คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่คณะกรรมการในการบริหารงานบุคคล

๒. เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งก่อน ในมาตรา ๑๗ โดยที่ประชุมได้มีมติให้ใช้หลักการที่กำหนดให้ “เลขาธิการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ในลักษณะงบประมาณเงินก้อน โดยความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และให้คณะรัฐมนตรีตั้งงบประมาณดังกล่าวไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี” มาตรา ๒๑ เรื่องการตรวจเงินแผ่นดิน กำหนดให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยทำรายงานเสนอผลการสอบบัญชีต่อรัฐสภา ส่วนในเรื่องการตรวจสอบภายใน ที่ประชุมเห็นควรมีผู้ตรวจสอบภายในที่ขึ้นตรงต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓ ที่ประชุมกำหนดให้วาระเริ่มแรกก่อนที่สำนักงานจะได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้เลขาธิการโดยความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจัดทำแผนการดำเนินกิจการของศาล และแผนการจัดตั้งและการบริหารงานของสำนักงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อขอรับเงินก้อนเป็นค่าใช้จ่ายตามแผนดังกล่าว โดยให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายเพื่อจ่ายเป็นเงินก้อนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามแผนที่ศาลเสนอ ส่วนชื่อร่าง และบทนิยามในมาตรา ๓ ที่ยังค้างการพิจารณา ที่ประชุมเห็นสมควรให้ใช้ว่าร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบของเนื้อหาที่กำหนดให้เป็นแบบราชการ

สำหรับบทนิยามในมาตรา ๓ นั้น มีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “ศาล” ให้หมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญหรือคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้แก้ไขคำว่า “คณะตุลาการ” เป็น “ศาล” ในมาตรา ๑๑ วรรคแรก ให้สอดคล้องกัน ที่ประชุมได้มีมติมอบหมายให้นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ ผู้อำนวยการกองกรรมาธิการ นำหลักการที่ที่ประชุมกำหนดไปยกร่าง โดยกำหนดให้เป็นรูปแบบราชการ และให้เนื้อหามีความครอบคลุมทั้งในเรื่องระเบียบบริหารราชการและการจัดระเบียบปฏิบัติราชการอยู่ในฉบับเดียวกันเพื่อเสนอที่ประชุมพิจารณาต่อไป

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๔/๒๕๕๑ วันพุธที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๕/๒๕๕๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ ณ ห้องประชุม หมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๑ มีการพิจารณา จำนวน ๓ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง งบประมาณของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้พิจารณางบประมาณของศาลรัฐธรรมนูญโดยพิจารณาจากเอกสารประมาณค่าใช้จ่ายในเบื้องต้นของศาลรัฐธรรมนูญในระยะ ๕ เดือน (พฤษภาคม - กันยายน ๒๕๕๑) ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบจากสำนักงบประมาณในเบื้องต้นแล้ว ในจำนวนเงิน ๔๔,๔๕๓,๐๐๐ บาท (สี่สิบสี่ล้านสี่แสนสี่หมื่นสามพันบาทถ้วน) โดยแบ่งเป็นค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค และค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ มีเจ้าหน้าที่จากสำนักงบประมาณเข้าร่วมประชุมชี้แจงรายละเอียดด้วย

๒. เรื่อง ข้าราชการประจำและข้าราชการวิสามัญ ที่ประชุมได้กำหนดให้เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการประจำเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เป็นข้าราชการประจำ สำหรับผู้ช่วยเลขานุการประธานและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นข้าราชการวิสามัญ เพื่อให้สอดคล้องกับการทำหน้าที่

๓. เรื่อง รถยนต์ประจำตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมกำหนดให้เป็นการซื้อ เนื่องจากประหยัดงบประมาณมากกว่าการเช่า

ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะได้ประสานงานกับสำนักงานงบประมาณ กระทรวงการคลัง
ในรายละเอียดต่อไป

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๕/๒๕๔๑ วันพฤหัสบดี
ที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันศุกร์ที่ ๒๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๖/๒๕๔๑

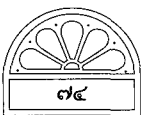
การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๖/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุม
หมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๑ มีการพิจารณา
เรื่องร่างข้อกำหนดวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างข้อกำหนด
วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยพิจารณาในมาตรา ๓ บทนิยาม ซึ่งที่ประชุมได้อภิปราย
กันอย่างกว้างขวางถึงความชัดเจน โดยเฉพาะคำว่า “คำคู่ความ” และ “คดี” และเห็นว่าควรมีการ
จัดกลุ่มคำนิยามให้สอดคล้องและเรียงตามลำดับความสำคัญ โดยเริ่มจากคำว่า “ศาล” “ประธาน”
“ตุลาการ” และ “คณะตุลาการ” โดยคำว่า “ศาล” หมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญ หรือคณะตุลาการ
ศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี เพื่อให้สอดคล้องกับมติของที่ประชุม ซึ่งให้ความหมายดังกล่าว
ในร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งและระเบียบบริหารราชการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. และมีมติเห็นชอบให้
“คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ” ทำหน้าที่ในลักษณะเป็นองค์กรบริหารงานบุคคล เพื่อกำหนดไว้ใน
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งและระเบียบบริหารราชการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๖/๒๕๔๑ วันศุกร์ที่
๒๔ เมษายน ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันจันทร์ที่ ๒๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๗/๒๕๔๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๗/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุม
หมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๑ มีการพิจารณาเรื่อง

ร่างข้อกำหนดวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างข้อกำหนดวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งพิจารณาต่อในมาตรา ๔ เรื่อง ผู้รักษาการ โดยที่ประชุมได้มีมติให้รอกการพิจารณาไว้ก่อนและได้พิจารณาในหมวด ๑ บททั่วไป มาตรา ๕ โดยที่ประชุมได้มีมติให้นำความในหมวด ๑ บททั่วไป ตั้งแต่มาตรา ๕ ถึงมาตรา ๑๑ ไปกำหนดไว้ ในหมวดที่ ๑ ด้วยวิธีพิจารณาและให้นำความในหมวด ๒ มากำหนดเป็นหมวด ๑ โดยใช้ชื่อหมวดว่า คำร้องและการยื่นคำร้อง โดยในเรื่องการทำคำร้องมีมติให้ใช้ข้อความดังนี้ “ข้อ ๖ ผู้ร้องต้องทำคำร้องด้วยตนเอง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่ศาลเห็นสมควรผู้ร้องจะมอบฉันทะให้ผู้อื่นซึ่งอยู่ในฐานะที่ทราบข้อเท็จจริงอันเป็นสาเหตุแห่งการใช้สิทธิของผู้ร้องกระทำการแทนได้”

ทั้งนี้ ในส่วนของรายละเอียดอื่น ๆ ที่ประชุมได้พิจารณามอบหมายให้ นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ ผู้อำนวยการกองกรรมาธิการ รับไปพิจารณาแก้ไขเพื่อเสนอต่อที่ประชุมพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป โดยในขั้นนี้ ที่ประชุมได้มีมติให้ใช้คำว่า “คำร้อง” แทนคำว่า “คำคู่ความ” และ “ผู้ร้อง” แทนคำว่า “คู่ความ” ไปก่อน เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปอย่างสอดคล้อง และเมื่อเสร็จสิ้นการพิจารณาแล้วจะได้มีการทบทวนในเรื่องการใช้ถ้อยคำดังกล่าวอีกครั้ง

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๗/๒๕๔๑ วันจันทร์ที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันอังคารที่ ๒๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๘/๒๕๔๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๘/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุม หมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันอังคารที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๑ มีการพิจารณา จำนวน ๔ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง ร่างข้อกำหนดวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างข้อกำหนดวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ในหมวด ๑ คำร้อง และการยื่นคำร้อง ตั้งแต่มาตรา ๗ ถึงมาตรา ๑๐ โดยมีการแก้ไขถ้อยคำในมาตรา ๗ มีมติเห็นชอบตามร่างที่เสนอในมาตรา ๘ มีมติเพิ่มเติมถ้อยคำในมาตรา ๘ มีมติให้ใช้ข้อความตามร่างที่เสนอไปก่อนในมาตรา ๑๐ และเพิ่มประเด็นการสั่งจำหน่ายคำร้องกรณีผู้ร้องทิ้งคำร้อง โดยกำหนดเพิ่มเติมเป็นมาตรา ๑๑ ว่า “ข้อ ๑๑ กรณีผู้ร้องทิ้งคำร้องโดยไม่แจ้งเหตุผลหรือไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อไป ให้ศาลสั่งจำหน่ายคำร้องนั้น”

๒. เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติเครื่องแบบตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบตามร่างที่เสนอ โดยให้เสนอหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติด้วย

๓. เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบตามร่างที่เสนอ โดยให้เสนอหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติด้วย

๔. เรื่องร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งและระเบียบบริหารราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งและระเบียบบริหารราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ทั้งฉบับโดยสังเขป ซึ่งมีจำนวน ๕ หมวด และ ๑ บทเฉพาะกาล รวม ๘๒ มาตรา ซึ่งเป็นการนำหลักการของกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการจัดระเบียบปฏิบัติราชการและระเบียบข้าราชการมารวมไว้เป็นฉบับเดียวกัน โดยจะพิจารณารายละเอียดในการประชุมครั้งต่อไป

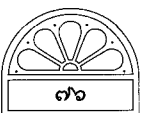
ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๘/๒๕๔๑ วันอังคารที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันพุธที่ ๒๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๘/๒๕๔๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๘/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุม หมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันพุธที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๑ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งและระเบียบบริหารราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. โดยเริ่มพิจารณาจากชื่อร่าง คำปรารภ และพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา คือ ชื่อร่างพระราชบัญญัติ คำปรารภ มาตรา ๑ และมาตรา ๓ มีมติให้รอการพิจารณาไว้ก่อน มาตรา ๒ และมาตรา ๕ มีมติเห็นชอบตามร่างที่เสนอ มาตรา ๔ หมวด ๑ และมาตรา ๖ มีมติแก้ไข

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๘/๒๕๔๑ วันพุธที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๑ ณ ห้องประชุม หมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๑ มีการพิจารณา จำนวน ๓ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง รายละเอียดของการประชุม ที่ประชุมได้ปรึกษาหารือเรื่องรายละเอียดของการประชุม และมีมติว่า สมควรกำหนดวันประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องหลักแต่ละเรื่อง กล่าวคือ กำหนดวันพิจารณา สำหรับเรื่องเกี่ยวกับศาลตามแต่เห็นสมควร และกำหนดวันพิจารณาสำหรับเรื่องการบริหารกิจการภายใน ตามแต่เห็นสมควร แยกต่างหากจากกัน แต่สำหรับในเบื้องต้นนี้ ต้องพิจารณาควักกันไป เนื่องจากเป็นระยะเวลาเริ่มแรกของการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ

๒. เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยได้พิจารณาความในมาตรา ๗ และหมวด ๑ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่มาตรา ๘ จนจบหมวดในมาตรา ๑๐ มีมติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว นอกจากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาความในหมวด ๒ องค์กรบริหารงานบุคคล ตั้งแต่ มาตรา ๑๑ จนจบหมวด ในมาตรา ๑๓ โดยได้ตั้งข้อสังเกตความในมาตรา ๑๓ (๓) ว่า องค์กรบริหารงานบุคคลในสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากมีอำนาจออกกฎ ระเบียบ แล้ว มีความจำเป็นจะต้องให้ออกประกาศด้วยหรือไม่ หากไม่มีความจำเป็นจะได้ตัดความดังกล่าวออก ซึ่งที่ประชุมจะได้พิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง

๓. เรื่องอื่น ๆ เลขาธิการเอกฝ่ายการเมืองของสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำ ประเทศไทย นาย Gregory Chapman ได้เข้าพบ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อแนะนำตัวและพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นการทำงานของศาลรัฐธรรมนูญ และความเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยใช้เวลาประมาณ ๑ ชั่วโมง

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๑ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

วันศุกร์ที่ ๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๑ ณ ห้องประชุม หมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑ มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา ซึ่งในครั้งนี้ได้พิจารณาความในหมวด ๓ บททั่วไป ตั้งแต่ความในมาตรา ๑๔ ถึงความในมาตรา ๒๓ และมีมติให้แก้ไขความในมาตรา ๑๔ (๒) เป็นดังนี้

“(๒) ข้าราชการศาลรัฐธรรมนูญพิเศษ ได้แก่ ผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งวิสามัญของศาลรัฐธรรมนูญ” ดังนั้นจึงให้แก้ไขความในส่วนที่เกี่ยวข้องคือ หมวด ๖ ข้าราชการศาลรัฐธรรมนูญวิสามัญแก้ไขเป็น ข้าราชการศาลรัฐธรรมนูญพิเศษ ตลอดจนแก้ไขถ้อยคำดังกล่าว ในมาตรา ๗๑ ๗๒ ๗๓ และ ๗๔ เพื่อให้สอดคล้องกันด้วย และให้ประชุมครั้งต่อไปในวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ที่มา “การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เป็นการภายใน) ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๑ วันศุกร์ที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

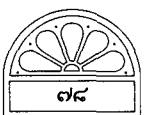
วันอังคารที่ ๑๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑ มีการพิจารณา จำนวน ๓ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง การกำหนดหน่วยธุรการชั่วคราวของศาลรัฐธรรมนูญ เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญยังไม่มีหน่วยงานธุรการเป็นของตนเอง ดังนั้นในระยะเริ่มต้น จึงเห็นสมควรให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการชั่วคราวของศาลรัฐธรรมนูญจนกว่าการจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะแล้วเสร็จ

๒. เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งก่อน สรุปผลการพิจารณาดังนี้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นชอบ มาตรา ๒๓ ตามร่างที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ และเห็นควรแก้ไขความในมาตรา ๒๔ (๕) โดยให้ตัดความเกี่ยวกับ

การบัญญัติห้ามมิให้ผู้เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองเข้ารับราชการเป็นข้าราชการศาลรัฐธรรมนูญออก
ทั้งนี้ให้นำความดังกล่าวไปบัญญัติไว้เป็นวินัยข้าราชการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะได้มีการดำเนินการ
ในเรื่องดังกล่าวต่อไป

๓. เรื่อง บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๐
ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๗๐ บัญญัติให้ ศาลรัฐธรรมนูญมีหน่วยราชการ
ของศาลรัฐธรรมนูญที่เป็นอิสระ และให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอิสระในการบริหารงานบุคคล
การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ๆ ดังนั้น จึงเห็นควรบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติระเบียบ
บริหารราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ... เฉพาะในเรื่องหลักการที่จำเป็นเท่านั้น ในส่วน
รายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ๆ นั้น เป็นอำนาจ
ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะไปออกข้อกำหนดหรือระเบียบต่าง ๆ ต่อไป ในกรณีนี้ ได้มอบหมายให้
ฝ่ายเลขานุการไปดำเนินการร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.
ตามหลักการดังกล่าว และนำเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณาต่อไป

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ วันอังคารที่ ๑๒ พฤษภาคม
๒๕๕๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างระเบียบอัน
จำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของ
ร่างระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ)
ครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม
๒๕๕๑ มีการพิจารณา จำนวน ๓ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง ระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๒๑
วรรคสอง บัญญัติให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
กำหนดระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ระเบียบดังกล่าวให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษา
และให้ใช้บังคับได้จนกว่ากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
จะมีผลใช้บังคับ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
ได้ร่างระเบียบดังกล่าวแล้ว และนำเสนอายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ต่อไป ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาและมีมติเป็นเอกฉันท์ให้รับเรื่องดังกล่าวไว้ในสารบบเพื่อพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญต่อไป และได้มีมติให้มีการพิจารณาเรื่องดังกล่าวในวันอังคารที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๑

๒. เรื่อง การจัดทำรายงานการพิจารณาเรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญหยิบยกมาวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดให้มีการจัดทำรายงานการพิจารณาเรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญหยิบยกมาวินิจฉัยเพื่อใช้เป็นหลักฐานอ้างอิง โดยให้มีการลงลายมือชื่อตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้พิจารณาวินิจฉัยด้วย

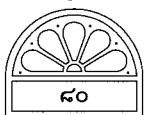
๓. เรื่อง การแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่กลั่นกรองคำร้องที่มาจากศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาเห็นสมควรให้มีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ - ๔ นาย เพื่อทำหน้าที่กลั่นกรองคำร้องที่มาจากศาลรัฐธรรมนูญ โดยสรุปประเด็นและเสนอความเห็นในเบื้องต้นต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับประกอบการพิจารณาว่าจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ) ครั้งที่ ๑/๒๕๔๑ วันอังคารที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันพุธที่ ๑๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๑ (พิจารณาเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล)

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยข้อกฎหมายเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล ประธานรัฐสภาอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง กำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลอยู่ในตำแหน่งได้คราวละห้าปี แต่เนื่องจากรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๘๕ วรรคห้า กำหนดให้วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และในบทเฉพาะกาล

มิได้บัญญัติเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งดังกล่าวไว้แต่อย่างใด โดยประธานรัฐสภาเห็นว่า กรณีปัญหาดังกล่าวเป็นการโต้แย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ คือ คณะกรรมการกฤษฎีกา ฝ่ายหนึ่งกับสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณา และมีมติเห็นควรรับไว้เพื่อพิจารณาวินิจฉัย ๑๐ คะแนนเสียง และไม่ควรรับพิจารณาวินิจฉัย ๓ คะแนนเสียง

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๑ วันพุธที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๑”
บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ (สำนวนคำร้อง/คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๔/๒๕๔๑ หน้า ๑๗ - ๑๘)

วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาร่างข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยพิจารณาความในหมวด ๒ การคัดค้านตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่ข้อ ๑๑ ถึงข้อ ๑๓ และมีมติให้แก้ไขเนื้อความและถ้อยคำบางส่วน

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๑”
บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันศุกร์ที่ ๑๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๔/๒๕๔๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๔/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณากรณีศาลแพ่งส่งความเห็นของคู่ความซึ่งโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๘ ขัดต่อรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

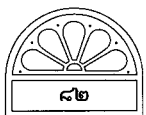
บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ตะวันออกฟายแนนซ์ (๑๕๕๑) จำกัด (มหาชน) โจทก์ที่ ๑ และ นายโกศล ไกรฤกษ์ โจทก์ที่ ๒ ได้ยื่นฟ้อง นายเริงชัย มะระกานนท์ จำเลยที่ ๑ นายจรุง หนูขวัญ จำเลยที่ ๒ นายศิริ การเจริญดี จำเลยที่ ๓ นายธีระชัย ภูวนาถนารูปาล จำเลยที่ ๔ นายทง พิทยะ จำเลยที่ ๕ ธนาคารแห่งประเทศไทย จำเลยที่ ๖ และกระทรวงการคลัง จำเลยที่ ๗ ให้จำเลยทั้งเจ็ด ร่วมกันรับผิดชอบทางละเมิด ศาลแพ่งได้มีคำสั่งให้ยกฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงจำเลยที่ ๕ โดยอ้างเหตุผล ในการส่งฟ้องว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงจำเลยที่ ๕ ตามพระราชบัญญัติความรับผิด ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ โจทก์ทั้งสองยื่นคำร้องโต้แย้งต่อศาลแพ่งว่าพระราชบัญญัติ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ขอให้ศาลแพ่งส่งความเห็นเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้ว มีมติให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัย จำนวน ๗ คะแนนเสียง และไม่ควรรับไว้พิจารณาวินิจฉัยจำนวน ๔ คะแนน เสียง

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๑ วันศุกร์ที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ (จำนวนคำร้อง/คำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๒/๒๕๕๑ หน้า ๕๕ - ๖๑)

วันจันทร์ที่ ๑๘ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งยกร่างตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กำหนดไว้ กล่าวคือ ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน่วยธุรการของศาลรัฐธรรมนูญที่เป็นอิสระ โดยการ จัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่มีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น เพื่อรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญ คือ ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไป ของศาลรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะให้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการทั่วไปของศาลรัฐธรรมนูญ ศึกษาและรวบรวมข้อมูล คำสั่ง และคำวินิจฉัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่กิจการของศาลรัฐธรรมนูญ

และปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญมอบหมาย โดยประกอบด้วยข้าราชการฝ่ายศาลรัฐธรรมนูญ ๒ ประเภท คือ ข้าราชการศาลรัฐธรรมนูญสามัญ และข้าราชการศาลรัฐธรรมนูญพิเศษ การกำกับดูแลราชการและบังคับบัญชาข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกกระเปียบหรือประกาศเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงิน และการดำเนินการอื่น สำหรับงบประมาณรายจ่ายให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนองบประมาณรายจ่ายตามมติของคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปของคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมแล้วแต่กรณี หลังจากที่คณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามเนื้อความในสาระสำคัญดังกล่าว และเห็นควรให้ปรับปรุงถ้อยคำบางส่วนให้เกิดความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๕/๒๕๔๑ วันจันทร์ที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันอังคารที่ ๑๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑

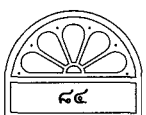
เรื่อง การประชุมคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๖/๒๕๔๑ (พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ)

การประชุมคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๖/๒๕๔๑ (พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ) ณ ห้องประชุมหมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันอังคารที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. โดยพิจารณาและตั้งข้อสังเกตเรียงตามลำดับเริ่มตั้งแต่ ชื่อระเบียบ คำปรารภ หมวด ๑ บททั่วไป ข้อ ๑ ถึงข้อ ๑๖ ซึ่งในประเด็นข้อสังเกตหากศาลรัฐธรรมนูญเห็นสมควรก็อาจเชิญผู้เกี่ยวข้องมาชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

๑. ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าการบัญญัติเห็นชอบตามรัฐธรรมนูญแล้ว ได้แก้ไขระเบียบ คำปรารภ หมวด ๑ บททั่วไป ข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๕ ข้อ ๖ ข้อ ๘ หมวด ๒ การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ และ ข้อ ๑๖

๒. ศาลรัฐธรรมนูญได้ตั้งข้อสังเกตดังนี้ ข้อ ๓ (๑) คำนิยาม “ข้าราชการการเมือง” ที่บัญญัติไว้มีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด (๒) ร่างระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติฉบับนี้จะใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือไม่ (๓) คำนิยาม “กระบวนการได้สวนข้อเท็จจริง” มีความเหมาะสมหรือไม่ ข้อ ๔ องค์ประชุมของคณะกรรมการที่กำหนดว่าจะต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด หมายถึงกรรมการทั้งหมดตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ หรือกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่ ข้อ ๗ การกำหนดให้ประธานในที่ประชุมสามารถออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด ข้อ ๘ การกำหนดให้ประธานกรรมการหรือกรรมการที่ประธานกรรมการมอบหมายมีอำนาจตามที่บัญญัติไว้ นั้น จะมีผลขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากรัฐธรรมนูญมาตรา ๓๐๑ วรรคสองบัญญัติให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดังนั้น อำนาจตามที่บัญญัติไว้ในข้อ ๘ จึงควรกำหนดให้ต้องกระทำตามมติของคณะกรรมการ ข้อ ๑๑ เจตนารมณ์ในการบัญญัติความตามข้อ ๑๑ และข้อความที่บัญญัติไว้ นั้นยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ข้อ ๑๔ ความในข้อ ๑๔ ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่วันครบกำหนดต้องยื่นเป็นวันหยุดราชการ ให้ถือวันทำการถัดไปเป็นวันครบกำหนดต้องยื่น” อาจมีผลเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๒ ได้กำหนดระยะเวลาในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้แล้ว ดังนั้น การบัญญัติในลักษณะดังกล่าวจึงเท่ากับเป็นการขยายระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ข้อ ๑๕ ความที่บัญญัติไว้ จะเป็นการบัญญัติเกินกว่าที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม่

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๖/๒๕๔๑ (พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ) วันอังคารที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล

ประธานรัฐสภาได้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล และศาลรัฐธรรมนูญได้มีมติรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๑ แล้วนั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้ประชุมปรึกษาโดยกำหนดประเด็นอภิปรายว่าวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลจะมีระยะเวลาเท่าไร ที่มา “เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๑” สำนวนคำร้อง/ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๔/๒๕๔๑ หน้า ๒๐ - ๒๑

วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ

ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๕๐ คน ซึ่งได้เข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ตามความเห็น ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ว่า พระราชกำหนด จำนวน ๔ ฉบับ คือ พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ พ.ศ. ๒๕๔๑ พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๑ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ มีใช้กฎหมายอันเป็นกรณีเร่งด่วน มายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามมาตรา ๒๑๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วเห็นว่า การเสนอความเห็นดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยนี้ แม้จะมีความไม่ชัดเจนในประเด็นที่เสนอความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่เมื่อเป็นการส่งมาโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑๕ ของรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้รับเรื่องนี้ไว้พิจารณา

ที่มา “เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๑” สำนวนคำร้อง/คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑/๒๕๔๑
หน้า ๒๑ - ๒๒

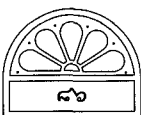
วันเสาร์ที่ ๒๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ

ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๕๐ คน ซึ่งได้เข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ว่าพระราชกำหนด จำนวน ๔ ฉบับ คือ พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ พ.ศ. ๒๕๔๑ พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๑ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ สถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ มิใช่กฎหมายอันเป็นกรณีเร่งด่วน มาয়ง ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ตามมาตรา ๒๑๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้จะมีความไม่ชัดเจนในประเด็นที่เสนอความเห็นให้ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่เมื่อเป็นการส่งมาโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑๕ ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ศาลรัฐธรรมนูญจึงเห็นว่า ความเห็นดังกล่าวควรที่จะได้รับการพิจารณาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕

ความเห็นของผู้เสนอที่ว่าพระราชกำหนดทั้ง ๔ ฉบับ มิใช่กฎหมายอันเป็นกรณีเร่งด่วนแต่อย่างใดนั้น ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า คำว่า “กรณีเร่งด่วน” ผู้เสนอหมายถึง “กรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้” ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๘ วรรคสอง แต่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๕ วรรคหนึ่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าพระราชกำหนดไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง จึงมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า ผู้เสนอจะเสนอความเห็นให้ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการตราพระราชกำหนดดังกล่าวข้างต้นไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๘ วรรคสอง ได้หรือไม่

ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๕ วรรคหนึ่ง จะเห็นได้ว่ากรณี
ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภามีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็น ว่า พระราชกำหนดใด
ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต้องเป็นกรณีที่พระราชกำหนดนั้น
ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง คือ พระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไป
เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงใน
ทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิก
วุฒิสภาก็จะมีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกและประธานแห่งสภา
ที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

โดยเหตุผลที่ได้กล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญมีความเห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
มาตรา ๒๑๕ วรรคหนึ่ง ได้ให้สิทธิสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาเข้าชื่อเสนอความเห็น
ต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าพระราชกำหนดไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง เท่านั้น

อย่างไรก็ตาม โดยที่ความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เสนอความเห็น ที่เห็นว่า
การตราพระราชกำหนดทั้ง ๔ ฉบับนี้ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ซึ่งประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าเป็นกรณีตามมาตรา ๒๑๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และ
ได้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย โดยมีได้ระบุว่าเป็นกรณีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
มาตรา ๒๑๘ ในวรรคใดและโดยที่ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจตามมาตรา ๒๑๕ ที่จะพิจารณาความชอบ
ด้วยรัฐธรรมนูญของการตราพระราชกำหนดตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญจึงเห็นสมควร
พิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้ให้เสร็จสิ้นไปเสียในคราวเดียวกัน

ในการตราพระราชกำหนดทั้ง ๔ ฉบับ ที่คณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติ
ปรากฏเหตุผลตามหมายเหตุท้ายพระราชกำหนดแต่ละฉบับ สรุปได้ว่า ประเทศไทยประสบปัญหา
เศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรง เนื่องจากเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินโดยต่อเนื่อง รัฐต้องกำหนดมาตรการ
หลายประการเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจดังกล่าว เช่น การรับพันธกรณีที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ
กำหนด การระงับการดำเนินกิจการของสถาบันการเงินประเภทบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์
เป็นจำนวนมากกว่าสองในสามของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินกิจการอยู่
การตรากฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปสถาบันการเงินเพื่อแก้ปัญหาสถาบันการเงิน การให้ความช่วยเหลือ
กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินเพื่อให้กองทุนนี้สามารถให้ความช่วยเหลือ
ทางการเงินเพื่อเสริมสภาพคล่องกับสถาบันการเงิน การจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน เพื่อ
จัดการทรัพย์สินค้ำประกันคุณภาพของสถาบันการเงินที่มีปัญหาในการดำเนินการ ฯ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงที่กล่าวข้างต้นนี้เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไปและเมื่อพิจารณาบทบัญญัติในพระราชกำหนดทั้ง ๔ ฉบับ ล้วนแต่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการแก้ปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจทั้งสิ้น โดยพระราชกำหนด ๒ ฉบับแรกนั้นเป็นการให้อำนาจกระทรวงการคลังโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกู้เงินในนามรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย จากต่างประเทศและในประเทศเพื่อใช้จ่ายในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ เสริมสร้างสภาพคล่องทางเศรษฐกิจที่มีปัญหา การปรับโครงสร้างแหล่งเงินทุน สำหรับฉบับที่ ๓ เป็นการคุ้มครองและให้หลักประกันแก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ส่วนฉบับที่ ๔ เป็นการเพิ่มทุนและให้อำนาจในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงินที่ถูกกระبحการดำเนินกิจการซึ่งการดำเนินการด้วยมาตรการทั้งหลายดังกล่าวมานี้ ถือได้ว่าเป็นกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศอันเป็นการตราพระราชกำหนดในกรณีตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

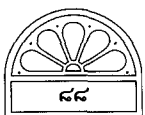
ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การตราพระราชกำหนดทั้ง ๔ ฉบับ ตามที่คณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาอนุมัตินั้นเป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๘ แล้ว

ที่มา “เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ วันเสาร์ที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๑” สำนวนคำร้อง/คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑/๒๕๔๑ หน้า ๔๑ - ๔๗

วันจันทร์ที่ ๒๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๔๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๑ มีการพิจารณาแต่งตั้งเลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและรองเลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นการชั่วคราวระหว่างรอกฎหมายจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้ง นายนพดล เสงเจริญ รองเลขานุการคณะรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นเลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นการชั่วคราว และนายไพฑูริย์ วราหะไพฑูริย์ ผู้อำนวยการกองกรรมาธิการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ทำหน้าที่เป็นรองเลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นการชั่วคราว โดยจะมีหนังสือไปยังต้นสังกัดเพื่อขออนุมัติบุคคลทั้งสองมาทำหน้าที่ดังกล่าวเป็นการชั่วคราวระหว่างรอกฎหมายจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๔๑ เป็นต้นไป

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๔๑ วันจันทร์ที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๔๑ (พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ.)

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๔๑ (พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ.) ณ ห้องประชุมหมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๑ มีการพิจารณา จำนวน ๒ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง รับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๔๑ (พิจารณาร่างระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ.) โดยมีการแก้ไขหน้า ๒ บรรทัดที่ ๑๓ เป็นดังนี้ “โดยในเบื้องต้นนี้เห็นควรพิจารณาและตั้งข้อสังเกตเรียงตามลำดับเป็นข้อ ๆ ไป”

๒. เรื่อง การพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ข้อ ๑๗ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับสรุปผลการพิจารณาดังนี้

ข้อ ๑๗ - ๑๘ การมอบอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการตรวจสอบความถูกต้องและความมืออยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินว่าจะสามารถกระทำได้น้อยเพียงใด ทั้งนี้ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ วรรคสาม บัญญัติให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการตรวจสอบความถูกต้อง และความมืออยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน

ข้อ ๒๐ - ๒๒ การบัญญัติถ้อยคำตามข้อ ๒๐ วรรคสอง และข้อ ๒๒ ที่บัญญัติให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบนั้นไม่น่าจะถูกต้อง ทั้งนี้ เนื่องจากอำนาจในการที่จะวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องดังกล่าวนั้นเป็นของศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๒๓ การบัญญัติความในข้อ ๒๓ ว่า ไม่ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เนื่องจากมาตรา ๒๕๔ วรรคสาม บัญญัติให้นำมาตรา ๓๐๕ วรรคห้า ซึ่งเป็นกรณีที่ย่อยการสูงสุด เห็นว่ารายงาน เอกสาร และความเห็นที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ส่งให้ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ มาใช้บังคับกับกรณีการยื่นบัญชีเพราะเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพ้นจากตำแหน่งหรือตายด้วย

ข้อ ๒๔ - ๒๕ เห็นว่าการบัญญัติดังกล่าวชอบตามรัฐธรรมนูญแล้ว

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๔๑ (พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ.) วันจันทร์ที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันอังคารที่ ๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๑๑๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ เมื่อวันอังคารที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๑ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาร่างข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยได้พิจารณาตั้งแต่ ข้อ ๒๕ ทวิ ถึงข้อ ๓๗ และมีมติดังนี้

๑. ศาลรัฐธรรมนูญได้มีมติเห็นชอบโดยไม่มีการแก้ไข ข้อ ๒๖ ข้อ ๓๐ ข้อ ๓๑ ข้อ ๓๒ หมวด ๔ คำวินิจฉัยหรือคำสั่ง ข้อ ๓๓ หมวด ๕ แบบพิมพ์ หมวด ๖ บทสุดท้าย และข้อ ๓๗

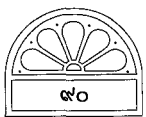
๒. ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาบททวนและมีมติให้แก้ไขดังนี้

ข้อ ๒๕ ทวิ มีมติปรับข้อความและให้เพิ่มวรรคสองดังนี้ "ข้อ ๒๕ ทวิ พยานจะเบิกความด้วยวาจาหรือให้การเป็นหนังสือก็ได้"

ในกรณีที่พยานให้การเป็นหนังสือ ศาลจะสั่งให้พยานมาศาลเพื่อเบิกความประกอบก็ได้"

ข้อ ๒๗ ให้ปรับปรุงถ้อยคำและเนื้อความเป็นดังนี้ "ข้อ ๒๗ การส่งคำร้อง ประกาศ หรือหนังสืออื่นใดให้ส่งแก่ผู้ร้องหรือผู้ถูกร้อง ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่ติดต่อแห่งใดแห่งหนึ่งตามที่ผู้ร้องหรือผู้ถูกร้องได้แจ้งไว้"

เมื่อศาลเห็นสมควร ศาลมีอำนาจสั่งให้ปิดประกาศเอกสารตามวรรคหนึ่ง ณ ที่ทำการศาลหรือประกาศในหนังสือพิมพ์"

ข้อ ๒๘ แก้ไขเป็นดังนี้ “ข้อ ๒๘ ผู้ร้องและผู้คัดค้านอาจทำคำแถลงการณ์เป็นหนังสือ
สรุปความเห็นเสนอศาลได้ ส่วนการแถลงการณ์ด้วยวาจาต่อศาลให้กระทำได้ตามที่ศาลเห็นสมควร
คำแถลงการณ์ของผู้ร้องและผู้คัดค้าน ต้องกระทำก่อนเสร็จการพิจารณา
ในการแถลงการณ์ด้วยวาจา ให้ผู้ร้องเป็นผู้แถลงก่อนและให้ผู้คัดค้านแถลงในลำดับถัดไป
ในการแถลงการณ์ด้วยวาจาของแต่ละฝ่าย ตุลาการจะซักถามข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจาก
ผู้แถลงในระหว่างการแถลงหรือภายหลังการแถลงก็ได้”

ข้อ ๒๙ แก้ไขเป็นดังนี้ “ข้อ ๒๙ ในการพิจารณา ศาลจะให้ผู้ร้อง ผู้คัดค้าน หรือพยาน
ให้ข้อเท็จจริงหรือความเห็น แล้วแต่กรณี เป็นหนังสือเป็นประการสำคัญ
การสืบพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญ ให้กระทำเท่าที่จำเป็น
การสืบพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญ ให้ศาลซักถามก่อน และผู้ร้องหรือผู้คัดค้าน
จะซักค้านก็ได้”

ข้อ ๓๔ มีมติให้ตัดออก เนื่องจากบัญญัติไว้แล้วในข้อ ๓๓

และข้อ ๓๕ แก้ไขเป็นดังนี้ “ข้อ ๓๕ แบบพิมพ์ของศาลจะกำหนดให้ใช้เพื่อการใด
มีรูปแบบ ขนาดและข้อความอย่างไร ให้เป็นไปตามที่ศาลกำหนด”

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๑ วันอังคารที่ ๒ มิถุนายน
๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันพฤหัสบดีที่ ๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นการชั่วคราว

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗๐ ได้กำหนดให้มี
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของศาลรัฐธรรมนูญที่มีอิสระในการบริหารงานบุคคล
งานงบประมาณ และการดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ภายใต้การบังคับบัญชาของประธาน
ศาลรัฐธรรมนูญ และเนื่องจากยังมีได้มีการประกาศใช้กฎหมายจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น
นายเชาวน์ สายเชื้อ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ โดยความเห็นชอบของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
จึงให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. จัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นการชั่วคราว โดยให้มีหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของ
ศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งรับผิดชอบในการบริหารงานบุคคล งานงบประมาณ และงานอื่นตามที่
ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมอบหมาย

๒. แบ่งงานภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ออกเป็น ๔ กลุ่ม ดังนี้ ๑. กลุ่มงาน
อำนวยการบริหาร ๒. กลุ่มงานวิจัยและวิชาการ ๓. กลุ่มงานสารสนเทศและประชาสัมพันธ์
๔. กลุ่มงานวิเคราะห์กฎหมายและคดี

ที่มา “คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑/๒๕๔๑ วันพฤหัสบดีที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๑”

เรื่อง แต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และรองเลขาธิการสำนักงาน
ศาลรัฐธรรมนูญ

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่ได้จัดตั้งขึ้นเป็นการชั่วคราวดำเนินไปด้วย
ความเรียบร้อย ถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัดและมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ
การปฏิบัติงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. นายพนอดล เสงเจริญ รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ช่วยราชการศาลรัฐธรรมนูญปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รับผิดชอบการบริหารงาน
ด้านต่าง ๆ และการปกครองบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

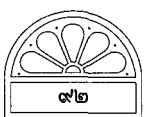
๒. นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ ผู้อำนวยการกองกรรมาธิการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ช่วยราชการศาลรัฐธรรมนูญปฏิบัติหน้าที่รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รับผิดชอบ
การบริหารงานด้านต่าง ๆ และการปกครองบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
รองจากเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่มา “คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๒/๒๕๔๑ วันพฤหัสบดีที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๑”

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๔๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุม ชั้น ๔
อาคารบ้านเจ้าพระยา เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๑ มีการพิจารณา จำนวน ๒ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง ผลการต่อรองเงื่อนไต่กับบริษัท พระอาทิตย์ จำกัด นายเชาวน์ สายเชื้อ
ประธานศาลรัฐธรรมนูญได้แจ้งให้ทราบเรื่อง ผลการต่อรองเงื่อนไต่กับบริษัท พระอาทิตย์ จำกัด
ในประเด็นที่มอบหมายให้ผู้อำนวยการกองคลังและพัสดุไปดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ กรณีที่มีความจำเป็นต้องเช่าอาคารของบริษัท พระอาทิตย์ จำกัด ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ ผู้ให้เช่าจะให้เช่าพื้นที่ชั้น ๓ และชั้น ๔ จำนวน ๒,๕๒๗.๒๐ ตารางเมตร แต่คิดค่าเช่าเฉพาะพื้นที่จำนวน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร ราคาเช่าเดือนละ ๔๑๕ บาท ต่อตารางเมตร ตามราคาเช่าเดิมของปี ๒๕๔๑

๑.๒ เงื่อนไขการชำระเงิน ผู้เช่าจะชำระค่าเช่าภายในวันที่ ๗ ของเดือนถัดไป โดยผู้ให้เช่าจะต้องส่งใบแจ้งหนี้ขอรับเงินค่าเช่าให้แก่ผู้เช่าล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ก่อนวันทำการสุดท้ายของแต่ละเดือน

๑.๓ ผู้ให้เช่าเป็นผู้รับผิดชอบค่าภาษีโรงเรือน

๑.๔ อัตราค่าใช้กระแสไฟฟ้าที่บริษัท พระอาทิตย์ จำกัด นำเสนอมานั้น นายนพดล เสงเจริญ ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบและแจ้งว่าเป็นอัตราที่เหมาะสมแล้ว

๒. เรื่อง การกำหนดวันประชุม ศาลรัฐธรรมนูญมีมติให้มีการประชุมสัปดาห์ละ ๒ วัน คือ วันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา ๐๙.๔๕ - ๑๑.๔๕ นาฬิกา และหากมีกรณีเร่งด่วน นายเชาวน์ สายเชื้อ ประธานศาลรัฐธรรมนูญนัดประชุมเพิ่มได้

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๑ วันพฤหัสบดีที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันศุกร์ที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๔๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุมตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชั้น ๔ อาคารบ้านเจ้าพระยา เมื่อวันศุกร์ที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๑ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาทบทวนร่างข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ข้อร่าง คำปรารภ และพิจารณาเรียงตามลำดับ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. มีมติให้มีการแก้ไข ข้อ ๓ ข้อ ๕ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๑ วรรคหนึ่ง อนุมาตรา ๑ อนุมาตรา ๕ อนุมาตรา ๖ ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ วรรคหนึ่ง หมวด ๓ การพิจารณาข้อ ๑๖ - ข้อ ๒๐ และข้อ ๒๔

๒. มีมติให้ตัด ข้อ ๕ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๑๐ และข้อ ๒๓ ออก

๓. ข้อ ๘ วรรคสอง มีมติให้เพิ่มขึ้นใหม่

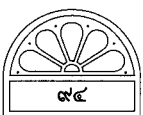
จากนั้นศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาทบทวนร่างข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ อีกครั้งโดยจัดเรียงลำดับข้อขึ้นใหม่ และพิจารณาทบทวนเนื้อความถ้อยคำ วรรคตอน เพื่อความละเอียดรอบคอบก่อนดำเนินการส่งลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป
ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๔๑ วันศุกร์ที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๑”
บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันจันทร์ที่ ๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๔๑ (พิจารณาร่างข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑)

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๔๑ (พิจารณาร่างข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑) ณ ห้องประชุมตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชั้น ๔ อาคารบ้านเจ้าพระยา เมื่อวันจันทร์ที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๑ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาทบทวนร่างข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ต่อจากการประชุมครั้งก่อน โดยมีมติปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำในบางข้อเรียงตามลำดับดังนี้ ข้อ ๓ แก้ไขถ้อยคำในคำนิยาม “ผู้ร้อง” หมวด ๑ มีมติแก้ไขชื่อหมวด ๑ เป็น “การยื่นและถอนคำร้อง” ข้อ ๘ วรรคสอง ตัดคำว่า “เสีย” หน้าความ “ก่อนที่จะมีการพิจารณาต่อไป” ข้อ ๑๒ วรรคแรก ตัดคำว่า “ได้” ออก ๓ แห่ง ข้อ ๑๔ เพิ่มคำว่า “พิจารณา” หน้าคำว่า “วินิจฉัยคำร้อง” ข้อ ๑๕ วรรคหนึ่ง แก้ไขคำว่า “และ” เป็น “หรือ” ข้อ ๑๖ ตัดคำนิยาม “สำนักงาน” และ “เลขาธิการ” ออก ข้อ ๑๗ แก้ไขคำว่า “สำนักงาน” เป็น “ที่ทำการศาล” ข้อ ๒๔ แก้ไขวรรคตอนและถ้อยคำเพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ข้อ ๒๖ แก้ไขคำว่า “กระบวน” เป็น “การ” ข้อ ๒๘ คงไว้ตามร่างเดิม แต่ให้เข้าใจตรงกันว่า คำว่า “คำสั่งของศาล” ในข้อนี้ มีความหมายว่า เป็นคำสั่งในการวินิจฉัยคดีเท่านั้น

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๑/๒๕๔๑ (พิจารณาร่างข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑) วันจันทร์ที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๑”
บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันอังคารที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๑ (พิจารณาร่างข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑)

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๑ (พิจารณาร่างข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑) ณ ห้องประชุมตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชั้น ๔ อาคารบ้านเจ้าพระยา เมื่อวันอังคารที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๑ มีการพิจารณา จำนวน ๒ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง ทบทวนร่างข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาทบทวนร่างข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นบางข้อเพื่อให้สมบูรณ์และชัดเจนขึ้น ดังนี้

ข้อ ๑๐ แก้ไขคำว่า “ปัญหา” เป็น “เรื่อง”

ข้อ ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “หรือคำสั่ง” หลังคำว่า “คำวินิจฉัย”

ข้อ ๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับข้อ ๑๐ และข้อ ๑๖

ข้อ ๓๑ ตัดข้อความ “ประธานโดยความเห็นชอบ” ออก

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ความเห็นชอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ และส่งลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

๒. เรื่อง ข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ศาลรัฐธรรมนูญได้ตั้งข้อสังเกตเพื่อให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการนำไปประกอบการพิจารณาก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๒๑ วรรคสอง โดยพิจารณาตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมจากการประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๑ ดังนี้

ข้อ ๒๓ (๓) คำร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ออกจากตำแหน่ง ต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่ากระทำความผิดเป็นข้อ ๆ พร้อมทั้งชี้ช่องพยานหลักฐานให้ชัดเจนพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้ ว่าจะเป็นการบัญญัติเกินจากขอบเขตในมาตรา ๓๐๔ ของรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ข้อ ๒๘ ในประเด็นถ้อยคำ “หรือศาลพิพากษาลงโทษ” มีความไม่ชัดเจน กล่าวคือ การลงโทษจะหมายความครอบคลุมเพียงใด จะหมายเฉพาะการลงโทษจำคุก หรือรวมถึงการรอการลงโทษด้วย

ข้อ ๒๙ ในประเด็นการถอนคำร้องขอ ควรกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขอย่างไร

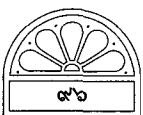
ข้อ ๓๑ มีประเด็นดังนี้ (๑) ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งไม่ว่ากรณีใดๆ ให้คณะกรรมการดำเนินการต่อไปได้ จะกระทำได้ดีคลุมเพียงใด (๒) การพ้นจากตำแหน่งในกรณีตายจะมีการดำเนินการต่อไปเพียงใด อย่างไร รวมถึงข้อสังเกตในประเด็นอื่น ๆ ดังนี้ (๑) ร่างระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. เป็นไปภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๓๐๑ หรือไม่อย่างไร (๒) การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ฯ ตามอำนาจหน้าที่ ตามที่รัฐธรรมนูญได้ระบุไว้ และมาตรา ๓๐๑ ให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๑๔๖ และมาตรา ๒๖๕ มาใช้บังคับ โดยอนุโลมนั้น เป็นการปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องที่คณะกรรมการ ฯ มีอำนาจมอบหมายให้ผู้อื่นทำการแทนหรือไม่ อย่างไร

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๔๑ (พิจารณาร่างข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑) วันอังคารที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๑”
บันทึกการประชุมคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ (เชิงบริหาร) ครั้งที่ ๑/๒๕๔๑

การประชุมคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ (เชิงบริหาร) ครั้งที่ ๑/๒๕๔๑ ณ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันอังคารที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๑ มีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมาประชุมและมีผู้เข้าร่วมประชุม ๖ คน คือ นายนพดล เสงเจริญ ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ ปฏิบัติหน้าที่รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ นายสนิท จรอนันต์ นางวิภาวรรณ หะวานนท์ และนายธีรพงษ์ ธิติขางกูร เจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และนายอำนาจ ชุมพะนันท์ เลขาธิการตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ มีการพิจารณา จำนวน ๒ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง แบบตราสัญลักษณ์ศาลรัฐธรรมนูญ และการจัดสร้างตราสัญลักษณ์ศาลรัฐธรรมนูญ นายนพดล เสงเจริญ ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้นำเสนอแบบตราสัญลักษณ์ศาลรัฐธรรมนูญ ๒ แบบ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา แบบที่ ๑ คือ แบบที่เคยพิจารณาแล้ว ส่วนแบบที่ ๒ เป็นแบบใหม่ซึ่งแตกต่างจากแบบที่ ๑ มาก ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเห็นชอบแบบที่ ๒

และให้ไปศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการขอพระบรมราชานุญาตใช้ดวงตราพระมหาพิชัยมงกุฏ เป็นองค์ประกอบตราสัญลักษณ์ศาลรัฐธรรมนูญ

๒. เรื่อง แบบอินทหรณชุดลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายนพดล เสงเจริญ ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้นำเรียนให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา ๒ แบบคือ แบบที่ ๑ เป็นรูปดอกบัว ๕ กลีบ และแบบที่ ๒ เป็นรูปดอกบัว ๗ กลีบ ศาลรัฐธรรมนูญให้จัดทำรายละเอียดรูปแบบที่ ๑ ให้เต็มรูปแบบแล้วนำเสนอใหม่อีกครั้ง

ที่มา “รายงานการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เชิงบริหาร) ครั้งที่ ๑/๒๕๔๑ วันอังคารที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๑” รายงานการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เชิงบริหาร) และ (เชิง อ.ศร.) พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๔๓ หน้า ๒ - ๔

เรื่อง ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเอกฉันท์ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จึงกำหนดวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญโดยออกเป็น ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ รวมทั้งสิ้น ๓๑ ข้อ ประกาศ ณ วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๑ ลงนามโดย นายเชาวน์ สายเชื้อ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่มา “ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑” ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๕ ตอนพิเศษ ๔๗ ง วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๑ หน้า ๑๓ - ๒๒

เรื่อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๑ เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๓๕ ก หน้า ๑ ได้กำหนดให้ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ สำหรับอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญส่วนที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น สามารถจำแนกได้ ๓ ประการ ดังนี้

๑. การวินิจฉัยชี้ขาดคำสั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองของนายทะเบียนพรรคการเมือง (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๗)

๒. การสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งคณะหรือบางคน ระวังหรือจัดการแก้ไขการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย หรือออกจากตำแหน่ง (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๗)

๓. การสั่งให้ยุบพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑) ดังนี้

๑) มีเหตุต้องเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง ได้แก่ มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง (มาตรา ๖๕(๑)) หรือ มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึง ๑๕ คน (มาตรา ๖๕(๒)) หรือ มีการยุบพรรคการเมืองไปพร้อมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕ ว่าด้วยการรวมพรรคการเมือง ตั้งแต่มาตรา ๗๐ - ๗๓ (มาตรา ๖๕(๓)) รวมทั้ง กรณีที่มีได้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ (มาตรา ๖๕(๕))

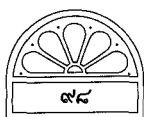
- การเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคการเมือง การเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เภรัณยูิกพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่น ตลอดจนการอื่นตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการเลือกตั้ง มิได้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง (มาตรา ๒๕)

- องค์ประกอบของที่ประชุมใหญ่พรรคการเมืองไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง (มาตรา ๒๖)

- ไม่สามารถจัดให้มีสมาชิกครบ ๕,๐๐๐ คน จากทั่วทุกภาค (๔ ภาค) และไม่สามารถจัดตั้งสาขาพรรคได้ครบทั่วทุกภาคภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่ได้รับจดทะเบียนเป็นพรรคการเมือง จากนายทะเบียนพรรคการเมือง (มาตรา ๒๘)

- หัวหน้าพรรคการเมืองมิได้จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ (มาตรา ๓๕)

- มิได้ใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนา พรรคการเมืองให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และมีได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง

ในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป (มาตรา ๖๒)

๒. มีเหตุต้องยุบพรรคการเมืองเนื่องจากกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้ (มาตรา ๖๖)

- กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ หรือการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๖๖(๑))

- การกระทำอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๖๖(๒))

- การกระทำอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (มาตรา ๖๖(๓))

- กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ (มาตรา ๖๖(๔))
กล่าวคือ รับบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเป็นสมาชิก หรือให้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง หรือยอมให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อประโยชน์ของพรรคการเมือง (มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง)

- รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน หรือกระทำการอันเป็นการก่อกวนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการอันเป็นการทำลายทรัพยากรของประเทศหรือเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชาชน (มาตรา ๕๒)

- รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองหรือดำเนินกิจการในทางการเมืองจากบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยนิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจหรือจดทะเบียนสาขาอยู่ในหรือนอกราชอาณาจักร นิติบุคคลที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร ซึ่งมีบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยถือหุ้นร้อยละ ๒๕ หรือมีผู้จัดการหรือกรรมการเป็นบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย หรือรับเงินจาก บุคคล องค์กร หรือนิติบุคคลที่ได้รับทุนหรือ เงินอุดหนุนจากต่างประเทศ หรือรับเงินจาก บุคคล องค์กร หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดไว้ในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (มาตรา ๕๓(๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖))

ที่มา “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ วันอังคารที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๑”

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล

ศาลรัฐธรรมนูญได้ประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลว่า วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่น (เทศบาล) ที่ได้รับการเลือกตั้งอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จะมีวาระการดำรงตำแหน่งที่ปี ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๕ วรรคห้า หรือห้าปีตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง โดยศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาเรื่องดังกล่าวอีกครั้ง ในวันจันทร์ที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๑

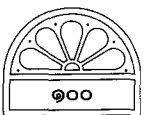
ที่มา “เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๑” สำนวนคำร้อง/ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๔/๒๕๔๑ หน้า ๒๒ - ๒๓

วันศุกร์ที่ ๑๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง ศาลแพ่งส่งความเห็นของกลุ่มความซึ่งโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญได้ประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณากรณีพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ต่อจากที่ได้มีมติรับไว้พิจารณาโดยศาลรัฐธรรมนูญ ได้ประชุมปรึกษาแล้วมีมติให้ส่งสำเนาคำร้องแก่ผู้ถูกร้อง จำเลยที่ ๒ ถึงจำเลยที่ ๕ (นายจรูญ หนูขวัญ จำเลยที่ ๒ นายศิริ การเจริญดี จำเลยที่ ๓ นายธีระชัย ภูวนาถนรานุบาล จำเลยที่ ๔ นายทง พิทยะ จำเลยที่ ๕) และให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงภายในกำหนดเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันได้รับสำเนาคำร้อง และให้มีหนังสือไปยังอธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง เพื่อแจ้งต่อไปยังโจทก์และจำเลยที่ ๒ ถึงจำเลยที่ ๕ ได้รับทราบต่อไป

ที่มา “เรื่อง ศาลแพ่งส่งความเห็นของกลุ่มความซึ่งโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย วันศุกร์ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๑” สำนวนคำร้อง/ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๒/๒๕๔๑ หน้า ๖๒ - ๖๓

วันจันทร์ที่ ๑๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล

ศาลรัฐธรรมนูญได้ประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลว่า วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่น (เทศบาล) ที่ได้รับการเลือกตั้งอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จะมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕ วรรคห้า หรือห้าปี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญได้ประชุมปรึกษาเรื่องนี้แล้ว มีมติให้มีหนังสือแจ้งไปยังประธานรัฐสภาเพื่อเปิดโอกาสให้ทำคำแถลงการณ์เป็นหนังสือสรุปความเห็นเป็นการเพิ่มเติมมายังศาลรัฐธรรมนูญโดยตรง

ที่มา “เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล วันจันทร์ที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๑” สำนวนคำร้อง/คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๔/๒๕๔๑ หน้า ๒๔ - ๒๕

วันอังคารที่ ๑๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ของตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ศาลรัฐธรรมนูญได้ประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณา กรณีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยขอให้พิจารณาวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ของตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อวินิจฉัยว่า นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถค้นในที่รโหฐานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีที่สามารถออกหมายค้น หรือค้นได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้หรือไม่ หรือจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งบัญญัติว่า “ในคดีอาญา การค้นในที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วมีมติเห็นสมควรขยายเวลาการรับเรื่องนี้ไว้พิจารณาหรือไม่ ออกไปอีก ๗ วัน นับแต่วันครบกำหนด ๗ วันที่ได้รับคำร้อง

ที่มา “เรื่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ของตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา วันอังคารที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๔๑” สำนวนคดี/คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๒/๒๕๔๑ หน้า ๒๔ - ๒๕

วันพุธที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

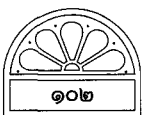
เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๔/๒๕๔๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๔/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุมตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชั้น ๔ อาคารบ้านเจ้าพระยา เมื่อวันพุธที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๑ มีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมาประชุมและมีผู้มาชี้แจง ๒ คน คือ นายโอกาส อรุณินทร์ ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ และนายทองสุด กลิ่นประภัศร นิติกร ๕ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ศาลรัฐธรรมนูญได้รับฟังคำชี้แจงเกี่ยวกับร่างระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ประธานกรรมการ ป.ป.ป.) ได้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามที่ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณา ร่างระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. และได้ตั้งข้อสังเกตไว้ในบางประเด็น เพื่อรับฟังข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ และเจ้าหน้าที่ได้ร่วมกันชี้แจงข้อมูลรายละเอียด ในข้อสังเกตประเด็นต่าง ๆ ตามที่ศาลรัฐธรรมนูญได้ตั้งข้อสังเกตไว้เรียงตามลำดับดังนี้

ข้อ ๓ (๑) คำนิยาม “ข้าราชการการเมือง” ที่บัญญัติไว้เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และเป็นการรองรับข้าราชการการเมืองทุกประเภท

ข้อ ๔ เกี่ยวกับองค์ประชุมของคณะกรรมการที่กำหนดว่าจะต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ได้รับคำชี้แจงว่า “จำนวนกรรมการทั้งหมด” หมายถึงกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ โดยนำมาจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๕

ข้อ ๗ การกำหนดให้ประธานในที่ประชุมสามารถออกเสียงได้เพิ่มอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาดในกรณีคะแนนเสียงเท่ากัน ได้รับคำชี้แจงว่าเป็นไปตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘

ข้อ ๕ การกำหนดให้ประธานกรรมการหรือกรรมการที่ประธานกรรมการมอบหมาย มีอำนาจตามที่บัญญัติไว้ ได้รับคำชี้แจงว่า เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งมอบหมายได้เฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ให้อำนาจไว้เท่านั้น

ข้อ ๑๔ ข้อความ “ในกรณีที่วันครบกำหนดต้องยื่นเป็นวันหยุดราชการ ให้ถือวันทำการ ถัดไปเป็นวันครบกำหนดต้องยื่น” ได้รับคำชี้แจงว่า เป็นการนำหลักของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในทางที่เป็นคุณแก่ผู้มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งข้อสังเกตว่าอาจจะขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒

ข้อ ๑๗ - ข้อ ๑๘ ได้รับคำชี้แจงว่า การมอบอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นการมอบให้แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติเท่านั้น โดยมีเงื่อนไขว่าต้องปฏิบัติตามข้อ ๑๘ ศาลรัฐธรรมนูญได้ตั้งข้อสังเกตว่ายังมีประเด็นที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ อาทิ ข้อ ๑๘ เป็นต้น

ข้อ ๒๐ - ข้อ ๒๒ ได้รับคำชี้แจงว่า การวินิจฉัยของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นเพียงการวินิจฉัยเบื้องต้น หากมีผู้โต้แย้งก็จะให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๒๓ ได้รับคำชี้แจงว่า ความในข้อนี้เป็นเพียงกระบวนการวินิจฉัยเบื้องต้น จากนั้นมีข้อ ๔๕ รองรับเพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป

ข้อ ๒๗ ได้รับคำชี้แจงว่า ไม่เป็นการเกินขอบเขตของรัฐธรรมนูญ เนื่องจากเป็นไปตามมาตรา ๓๓๑ (๕) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ข้อ ๒๘ (๑) ถ้อยคำ “พิพากษาลงโทษ” มีความหมาย ๒ กรณี คือ ต้องเป็นพยานหลักฐานที่นำไปสู่การพิจารณาของศาล เพื่อให้มีการลงโทษได้ ไม่ว่าจะเป็นการลงโทษจริงหรือพิพากษาลงโทษแล้วให้รอการลงโทษไว้

ข้อ ๒๘ การถอนคำร้องขอ ซึ่งไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ได้รับคำชี้แจงว่าตามปกติให้ทำเป็นหนังสือ และหากคณะกรรมการเห็นว่ายังมีข้อมูลอื่นที่สำคัญก็สามารถดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

ข้อ ๓๑ กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งแล้ว แต่คณะกรรมการยังดำเนินการต่อไปได้ จะมีในบางกรณี ส่วนกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาตาย การดำเนินการทางวินัยหรือคดีอาญาจะยุติ แต่สามารถดำเนินการต่อในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินได้

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๔/๒๕๔๑ วันพุธที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๑”
บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๕/๒๕๔๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๕/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุมตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชั้น ๔ อาคารบ้านเจ้าพระยา เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๑ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณากำหนดข้อสรุปเกี่ยวกับการรับฟังข้อมูลในเรื่อง ร่างระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการได้มาให้ข้อมูลในการประชุมแล้วเมื่อวันพุธที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๑ ในครั้งนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้อภิปรายทบทวนประเด็นต่าง ๆ ที่เคยตั้งข้อสังเกตไว้ ดังนี้

ข้อ ๔ ข้อสังเกตเกี่ยวกับองค์ประชุมของคณะกรรมการ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้วเห็นว่าจำนวนกรรมการทั้งหมด หมายถึง กรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ดังนั้น จึงควรบัญญัติให้ชัดเจนในทำนองเดียวกับความในข้อ ๔๒ วรรคสี่ ซึ่งใช้ถ้อยคำว่า “จำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่”

ข้อ ๑ ข้อสังเกตประเด็นการกำหนดให้ประธานในที่ประชุมสามารถออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาดในกรณีที่คะแนนเสียงเท่ากัน ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบกับความในร่างระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ.

ข้อ ๕ ข้อสังเกตประเด็นการกำหนดให้ประธานกรรมการหรือกรรมการ ที่ประธานมอบหมายมีอำนาจตามที่บัญญัติไว้ จะมีผลเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ เนื่องจากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคสอง บัญญัติให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดังนั้น อำนาจตามที่บัญญัติไว้ในข้อ ๕ จึงควรกำหนดให้ต้องกระทำโดยมติของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๔ มีการตั้งข้อสังเกตว่า ความในข้อ ๑๔ ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่วันครบกำหนดต้องยื่นเป็นวันหยุดราชการ ให้ถือวันทำการถัดไปเป็นวันครบกำหนดต้องยื่น” อาจมีผลเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๒ ได้กำหนดระยะเวลาในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญได้มีมติเห็นควรแก้ไขปรับปรุงความในข้อ ๑๔ โดยตัดข้อความ “ในกรณีที่วันครบกำหนดต้องยื่นเป็นวันหยุดราชการ ให้ถือวันทำการถัดไปเป็นวันครบกำหนดต้องยื่น” ออก

จากนั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้อภิปรายรายละเอียดอื่น ๆ ในข้อสังเกตประเด็นต่าง ๆ และเห็นควรให้มีการประสานงานกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในวงราชการ เพื่อพิจารณาปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ตามข้อสังเกตของศาลรัฐธรรมนูญต่อไป

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๕/๒๕๔๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันศุกร์ที่ ๑๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๔๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุมตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชั้น ๔ อาคารบ้านเจ้าพระยา เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๑ มีการพิจารณาจำนวน ๒ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง เครื่องหมายราชการของศาลรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้บัญญัติให้จัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ และเนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญเป็นศาลที่จัดตั้งขึ้นใหม่ยังไม่มีเครื่องหมายราชการและเครื่องหมายแสดงสังกัด ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้วเห็นควรจัดทำเครื่องหมายราชการและเครื่องหมายแสดงสังกัด เป็นดวงตรารูปกลมมีขอบตรงกลาง มีพระศูลพาทย์ อันหมายถึง ความสุจริต ยุติธรรม และความเฉลียวฉลาดหลักแหลมในการปฏิบัติหน้าที่ ประดิษฐานอยู่บนพานแว่นฟ้า ๒ ชั้น ซึ่งรองรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เบื้องบนมีพระมหาพิชัยมงกุฎเปล่งรัศมี อันหมายถึง การดำเนินภารกิจอันสำคัญภายใต้พระปรมาภิไธยแห่งองค์พระมหากษัตริย์พระเจ้าอยู่หัว โดยจะได้ดำเนินการจัดทำหนังสือเรียนไปยังราชเลขาธิการเพื่อพิจารณานำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต อัญเชิญรูปพระมหาพิชัยมงกุฎเปล่งรัศมี ประกอบเป็นเครื่องหมายราชการของศาลรัฐธรรมนูญ

๒. เรื่อง ร่างประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งที่ปรึกษาประธานศาลรัฐธรรมนูญ เลขานุการประธานศาลรัฐธรรมนูญ และเลขานุการตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาร่างประกาศศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นไปตามที่กระทรวงการคลังได้อนุมัติให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเบิกจ่ายค่าตอบแทนบุคคลภายนอกช่วยดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ เต็มเวลาราชการ ในตำแหน่งที่ปรึกษาประธานศาลรัฐธรรมนูญ เลขานุการประธานศาลรัฐธรรมนูญ

และเลขานุการตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๑ โดยมีหลักการสำคัญ คือ ที่ปรึกษาประธานศาลรัฐธรรมนูญ เลขานุการประธานศาลรัฐธรรมนูญ และเลขานุการตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้อง

(๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ข้าราชการการเมืองหรือข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง

(๒) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

(๓) ไม่เป็นกรรมการหรือเป็นเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

สำหรับรายละเอียดในคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง และเรื่องอื่น ๆ ศาลรัฐธรรมนูญได้มอบหมายให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำเนิการปรับปรุงถ้อยคำและเนื้อความตามความเหมาะสมต่อไป เพื่อให้เป็นไปตามหลักการตามที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๖/๒๕๕๑ วันศุกร์ที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๑”
บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

วันอังคารที่ ๒๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญครั้งที่ ๒๗/๒๕๕๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญครั้งที่ ๒๗/๒๕๕๑ ณ ห้องประชุมตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชั้น ๔ อาคารบ้านเจ้าพระยา เมื่อวันอังคารที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๑ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาทบทวนข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ตามที่ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการพร้อมด้วยคณะเจ้าหน้าที่ได้เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงข้อสงสัยประเด็นต่างๆ ในวันพุธที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๑ โดยครั้งนั้นได้รับข้อสังเกตของศาลรัฐธรรมนูญไปปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๔ และข้อ ๒๓ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาทบทวนข้อสังเกตดังกล่าวและสรุปความได้ ดังนี้

๑. ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้วเห็นชอบตามร่างระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อสังเกตของศาลรัฐธรรมนูญแล้ว ดังนี้

ข้อ ๑๑ “ข้อ ๑๑ ทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต้องแสดงรายการให้รวมถึงทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศและที่มีได้อยู่ในความครอบครองของบุคคลดังกล่าวด้วย”

ข้อ ๑๔ “ข้อ ๑๔ การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบให้ยื่น ณ สำนักงาน โดยให้คณะกรรมการหรือเจ้าพนักงานที่คณะกรรมการมอบหมายออกใบรับให้แก่ผู้ยื่นไว้เป็นหลักฐาน”

ข้อ ๒๓ “ข้อ ๒๓ เมื่อมีการยื่นบัญชีในกรณีพ้นจากตำแหน่งหรือตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือตายก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ตามข้อ ๑๓ (๒) หรือ (๓) ให้ประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ หรือเจ้าพนักงานซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย ทำการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น แล้วจัดทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอคณะกรรมการพิจารณา แล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

กรณีผลการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ปรากฏว่าทรัพย์สินมีความเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ไต่สวนข้อเท็จจริงและให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้นั้น หรือทายาทหรือผู้จัดการมรดกแล้วแต่กรณี ชี้แจงการได้มาของทรัพย์สินดังกล่าวก่อนที่คณะกรรมการจะมีมติว่าผู้นั้นมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ประธานกรรมการรายงานผลการตรวจสอบพร้อมทั้งส่งเอกสารทั้งหมดไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป ทั้งนี้ให้นำความในข้อ ๔๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

๒. ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้วเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

ข้อ ๔ “ข้อ ๔ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม” ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้วเห็นว่าตามความหมายที่แก้ไขแล้วนั้นตรงตามเจตนารมณ์ของศาลรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าจำนวนกรรมการทั้งหมดหมายถึง กรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ มิได้หมายถึง กรรมการทั้งหมดตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ แต่อย่างไรก็ดี ศาลรัฐธรรมนูญมีข้อสังเกตเกี่ยวกับถ้อยคำ “จำนวนกรรมการ

ทั้งหมดที่มีอยู่” ว่าสมควรแก้ไขให้สอดคล้องกับข้อความในข้อ ๔๒ วรรคสี่ ซึ่งใช้ถ้อยคำว่า “จำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่”

ข้อ ๕ “ข้อ ๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการที่คณะกรรมการมอบหมายมีอำนาจเรียกเอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำก็ได้ และมีอำนาจทำหนังสือเพื่อขอให้ศาล พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการใดภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานนั้นเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาได้

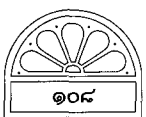
คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือบุคคลใดเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย ในข้อ ๑๔ ข้อ ๑๗ ข้อ ๑๘ ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๓ ข้อ ๓๒ และ ข้อ ๔๕”

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้วเห็นว่าในประเด็นที่กำหนดให้ประธานกรรมการหรือกรรมการที่ประธานกรรมการมอบหมายมีอำนาจตามที่บัญญัติไว้ นั้นจะมีผลเป็นเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญมาตรา ๓๐๑ วรรคสอง บัญญัติให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดังนั้น อำนาจตามที่บัญญัติไว้ในข้อ ๕ จึงควรกำหนดให้ต้องกระทำโดยมติของคณะกรรมการ

จากนั้นศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาบททวนความในข้อ ๗ ของร่างระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ในประเด็นที่กำหนดให้ประธานในที่ประชุมสามารถออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด ในกรณีที่คะแนนเสียงเท่ากัน โดยมีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง และมีความเห็นเป็นสองแนวทาง คือ

แนวทางที่หนึ่ง เห็นว่าการบัญญัติความดังกล่าวเป็นการถูกต้องและสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เป็นหลักการทั่วไปของการประชุม ซึ่งสามารถจัดปัญหาที่เกิดขึ้นในการประชุมได้

แนวทางที่สอง เห็นว่าจะเป็นการใช้อำนาจประธานเกินขอบเขตและมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เว้นแต่จะเป็นเรื่องการดำเนินการประชุมให้เป็นไปโดยเรียบร้อย ซึ่งกำหนดไว้ในข้อ ๖ ของร่างระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบกับแนวทาง ที่หนึ่ง ๗ คะแนนเสียง และเห็นชอบกับแนวทางที่สอง ๔ คะแนนเสียง ดังนั้นเสียงส่วนใหญ่จึงเห็นควรคงไว้ตามร่างเดิม คือ กำหนดให้ประธานในที่ประชุมสามารถออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด ในกรณีที่คะแนนเสียงเท่ากัน และเห็นควรให้แจ้งไปยังประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการประพฤตินิคมชอบในวงราชการ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมใน ข้อ ๔ และ

ข้อ ๕ ตามข้อสังเกตของศาลรัฐธรรมนูญ

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๗/๒๕๔๑ วันอังคารที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ของตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหนังสือด่วนมาก ที่ มท ๐๖๐๖.๖/๘๐๒๘ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ของตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๒ วรรคสอง สรุปได้ว่า เนื่องจากได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๘ บัญญัติว่า “ในคดีอาญา การค้นในที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” แต่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค้นด้วยตนเองไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ แต่ต้องเป็นในกรณีที่อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ตามประมวลกฎหมายนี้” เพื่อให้เกิดความถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ กรมตำรวจจึงได้หารือไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว มีความเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๘ ได้ยกเลิกหลักการที่ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ออกหมายค้นตามมาตรา ๕๘ (๓) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ศาลเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจออกหมายค้นได้ การที่มาตรา ๘๒ วรรคสอง บัญญัติให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค้นในที่รโหฐานด้วยตนเองไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีที่อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ก็เป็นหลักการอันสืบเนื่องมาจาก มาตรา ๕๘ (๓) ดังกล่าว จึงได้กำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นโดยถือว่าตนเป็นหมายในตนเอง ฉะนั้นบทบัญญัติในมาตรา ๘๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนที่บัญญัติให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค้นด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีที่อาจออกหมายค้นได้ จึงขัดต่อบทบัญญัติมาตรา ๒๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และได้แจ้งให้กรมตำรวจทราบแล้ว กรมตำรวจและกระทรวงมหาดไทย

ไม่เห็นฟ้องด้วย โดยทั้งกรมตำรวจและกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือ ตำรวจชั้นผู้ใหญ่กันในที่รโหฐานด้วยตนเองโดยมิได้มีหมายค้นได้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๒ วรรคสอง ไม่จัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๘ แต่ยังไม่อาจตัดสิน ในอย่างหนึ่งอย่างใดได้ จึงได้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถค้นใน ที่รโหฐานด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีนี้อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ ตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญาดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๒ วรรคสอง ได้หรือไม่

การที่กระทรวงมหาดไทยได้ยื่นคำร้องมาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยถึงอำนาจในการค้นของ ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ โดยอาศัยอำนาจตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า กระทรวงมหาดไทยเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือ ประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” เห็นว่า องค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นั้น หมายถึง องค์กรที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ตาม ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๐๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งและรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกินสามสิบห้าคน ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน” แล้ว เห็นว่า บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าวได้กำหนดตัวบุคคลและอำนาจหน้าที่ในการบริหารประเทศไว้ องค์กร ฝ่ายบริหารก็คือคณะรัฐมนตรี มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือ กระทรวงมหาดไทยเป็นส่วนหนึ่งหน่วยงานหนึ่งของฝ่ายบริหาร หากใช้เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยแต่อย่างใดไม่ กระทรวงมหาดไทยจึงไม่อาจร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ปัญหาโดยอาศัยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ ได้

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ไม่รับวินิจฉัยคำร้องของผู้ร้อง

ที่มา “เรื่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ของตำรวจ ชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๑” สำนวนคำร้อง/คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๒/๒๕๔๑ หน้า ๒๘ - ๓๒

วันจันทร์ที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญครั้งที่ ๒๘/๒๕๕๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญครั้งที่ ๒๘/๒๕๕๑ ณ ห้องประชุมตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชั้น ๔ อาคารบ้านเจ้าพระยา เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๑ มีการพิจารณาจำนวน ๒ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง ร่างระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการได้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งในการประชุมครั้งที่ผ่านมา ศาลรัฐธรรมนูญมีข้อสังเกตเพิ่มเติมใน ข้อ ๕ เกี่ยวกับเรื่องอำนาจของคณะกรรมการที่กำหนดให้ประธานกรรมการหรือกรรมการที่ประธานกรรมการมอบหมายมีอำนาจตามที่ร่างระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. กำหนดไว้ จะเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๑ วรรคสอง หรือไม่นั้น ในการประชุมครั้งนี้ ประธานศาลรัฐธรรมนูญขอให้พิจารณาหนังสือจากประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ ซึ่งได้แก้ไขความในร่างระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ข้อ ๕ ตามที่ ศาลรัฐธรรมนูญได้ตั้งข้อสังเกตไว้ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้วเห็นชอบกับร่างระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ข้อ ๕ มีการแก้ไขแล้วดังนี้

“ข้อ ๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้ศาล พนักงาน อัยการ พนักงานสอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาได้

คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย”

๒. เรื่อง การดำเนินงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีความเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแตกต่างกัน ซึ่งตามมาตรา ๒๖๗ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ถือเสียงข้างมาก โดยเฉพาะความเห็นเกี่ยวกับความในข้อ ๑ วรรคสอง ของร่างระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. กรณีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมสามารถ

ออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด ซึ่งเรื่องดังกล่าวนี้ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก มีความเห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ แต่ตุลาการเสียงข้างน้อยเห็นว่าขัดกับหลักการพื้นฐานเรื่องสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่า ในการพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ศาลรัฐธรรมนูญโดยประธานศาลรัฐธรรมนูญจะมีหนังสือแจ้งไปยังประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการเพื่อเห็นชอบกับร่างระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ดังกล่าวทั้งฉบับ ส่วนความเห็นของเสียงข้างน้อย ประธานศาลรัฐธรรมนูญจะดำเนินการหารือกับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นเสียงข้างน้อยต่อไป

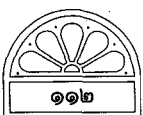
ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๘/๒๕๔๑ วันจันทร์ที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

วันอังคารที่ ๓๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

เรื่อง การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๘/๒๕๔๑

การประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๘/๒๕๔๑ ณ ห้องประชุมตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ชั้น ๔ อาคารบ้านเจ้าพระยา เมื่อวันอังคารที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ มีการพิจารณาจำนวน ๒ เรื่อง คือ

๑. เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลสั่งยุบพรรคมวลชน ศาลรัฐธรรมนูญได้ประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณา กรณีประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคมวลชนเนื่องจากไปร่วมกับพรรคความหวังใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๓ วรรคสองที่บัญญัติว่า เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนพรรคการเมืองดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง กล่าวคือ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักยุบไป

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเห็นควรรับไว้เพื่อพิจารณา จำนวน ๑๒ คะแนนเสียง และเห็นว่าไม่ควรรับไว้พิจารณา ๑ คะแนนเสียง

๒. เรื่อง การวางมาตรการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญได้ปรึกษาหารือเกี่ยวกับการวางมาตรการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในศาลรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน เพื่อให้การดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันก็เอื้อต่อความสนใจของประชาชนโดยทั่วไปต่อการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญด้วย

ที่มา “บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๑ วันอังคารที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑” บันทึกการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ (สำนวนคำร้อง/คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๖/๒๕๕๑ หน้า ๘๕ - ๘๐)

**รายชื่อที่ปรึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ในการจัดทำบันทึกจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ**

ที่ปรึกษา

๑. นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์
๒. นายนภดล ช. สรพงษ์
๓. นายเชาวนะ ไตรมาศ
๔. นางสาวนันทกา พลชัย

เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
ผู้เชี่ยวชาญด้านคดีและวิชาการ
นักจดหมายเหตุ ๘ ว.
สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

คณะกรรมการจัดทำบันทึกจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ

๑. นายสนิท จรอนันต์
๒. นายพิมล ธรรมพิทักษ์พงษ์
๓. นางจริยา อัสวรักษ์
๔. นางสาววราภรณ์ อมราพิทักษ์
๕. พันโท ภาคภูมิ ศิลารัตน์
๖. นายเดชภัทร โพธิ์เดช
๗. นายสำราญ นาบุตร
๘. นายชวลิต ศรีโณงาม
๙. นางนันทน์ภัส ปัญญวานันท์
๑๐. นางสาววนิดา ไชยชนเดศรี
๑๑. นางสุวัชรี้ กรรเจียกพงษ์
๑๒. นางสาวปิยดา บุญเรืองขาว
๑๓. นางสาวร่มปรังค์ สวมประคำ
๑๔. นางณิชากา ภูมินายก
๑๕. นางสาววรรณภา สุพรรณชะริดา
๑๖. นางสาวธาริณี มณีรอด
๑๗. นางสาวไพรยา ทศนสกุล
๑๘. นางสาวพรพินี ปลุกเจริญ
๑๙. นางสาวสุมาภรณ์ ศรีม่วง

รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
ผู้เชี่ยวชาญด้านคดีและวิชาการ
ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีและ
ข้อมูลสารสนเทศ
ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและกฎหมาย
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๓
ผู้อำนวยการส่วนบริหารและพัฒนาบุคคล
เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๘ ว.
ผู้อำนวยการส่วนประชาสัมพันธ์
ผู้อำนวยการส่วนสารนิเทศ
เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๗ ว.
เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๗ ว.
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๗
เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๖ ว.
เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๕
เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๕
เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๕
เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๕
เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๔
เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๔

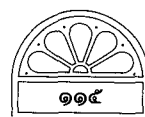

คณะกรรมการจัดทำบันทึกจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ

๑. นายคันธนิตย์ กาญจนารักษ์	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๖
๒. นางสาวลลิตพร สุขศรี	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๕
๓. นางสาวจินตนา สิมมาลา	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๔
๔. นางสาวสิรินดา บุญหล้า	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๓
๕. นายธงไชย คงมงคล	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๓
๖. นายจตุพร ปราดเป็รื่องเวทย์	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๓

ผู้ช่วยดำเนินการจัดทำบันทึกจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ

๑. นางสาวขมาภรณ์ บัวเงิน	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๕
๒. นางสาวผาติรัตน์ คงธเนศ	ลูกจ้างโครงการ
๓. นางสาวสายรุ้ง กันทวี	ลูกจ้างโครงการ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๓๒๖ ถนนจักรเพชร แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๒๓ ๙๖๐๐ โทรสาร ๐ ๒๖๒๓ ๙๖๔๔ www.concourt.or.th

ออกแบบและจัดพิมพ์โดย บริษัท สโตร์ครีเอทีฟเฮ้าส์ จำกัด โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๕ ๘๐๕๑-๖ โทรสาร ๐ ๒๙๔๕ ๘๐๕๗